

SPRAVODAJCA

Žilinskej univerzity v Žiline

Roč. XXXV

4
2017
september - október

Otvorenie ak. roka 2017/2018

strana 4

Rozhovor s PaedDr. R. Janikovským

strana 14

Športový deň rektorky

strana 24

ISSN 1339-4134

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

dostáva sa Vám do rúk Spravodajca UNIZA, ktorým otvárame jubilejný, už 65. akademický rok na našej alma mater.

V ostatnom období rezonujú na univerzite viaceré témy. Pre mňa osobne je medzi nimi najdôležitejšou téma klesajúceho počtu študentov a najmä záujemcov o štúdium u nás. Situácia nie je alarmujúca, ale určite sa zhodneme, že je vážna. Veď demografický vývoj je síce hlavným, nie však jediným faktorom tohto nepriaznivého vývoja. V tomto úsilí je preto potrebný aktívny prístup všetkých z nás. Šírenie dobrého mena univerzity určite nezanedbateľnou mierou prispieva k počtu prihlásených uchádzačov a následne aj k možnosti vyberať si svojich budúcich študentov. Pre potenciálnych študentov, uchádzačov je zase významné poznať meno univerzity, jej širokú ponuku študijných programov vrátane možností budúceho uplatnenia sa a osobitne prostredia, v ktorom majú možnosť žiť počas nasledujúcich rokov štúdia a svojho života. Veď práve tieto faktory vychovávajú a pozitívne pôsobia na dobré vykročenie mladých ľudí do ich profesionálnej kariéry.

Univerzita je univerzitou s medzinárodnou spoluprácou a akceptovaním v zahraničí. Som veľmi rád, že aj v tejto oblasti sa posúvame ďalej. Úspešne získavame projekty rozvoja medzinárodnej spolupráce. V rámci Erasmus+ rozširujeme spoluprácu aj v krajinách mimo EÚ, so zameraním na Bielorusko, Juhoafrickú republiku a tradičné Srbsko. Verím, že postupne sa nám podarí túto oblasť ďalej rozvíjať a zároveň sa aj tu otvárajú možnosti na podávanie nových projektov medzinárodnej spolupráce, čo budem rád, keď sa bude diať v čo najväčšej miere. Čo ma veľmi teší, je aj získanie koordinátorstva konzorcia prvého projektu v rámci H2020 „Mobility and Time Value“ – (MoTiV), ktorý priniesol tím ERA-diate projektu a od novembra bude riešený. Všetky medzinárodné projekty prispievajú k vnútornej internacionalizácii a k začleneniu sa do medzinárodného vzdelávacieho a výskumného priestoru.

V tomto čísle Spravodajcu nájdete veľa zaujímavého čítania z diania na našej univerzite, aj významné úspechy, ktorých príkladom je aj podpísaná spolupráca s Berkeley, ktorej som veľmi rád a otvára nám dvere k spolupráci s najlepšimi. Prajem vám príjemné čítanie a veľa síl a trpezlivosti do jubilejného 65. akademického roka.

doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD.
prorektor pre medzinárodné
vzťahy a marketing UNIZA

Zintenzívnenie spolupráce so strednými školami v regióne

Dňa 6. júna 2017 sa na pôde UNIZA uskutočnila pracovná porada riaditeľov stredných škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK). Na úvod si 61 riaditeľov vypočulo prezentácie o UNIZA v podaní prorektora pre medzinárodné vzťahy a marketing doc. Ing. Jozefa Ristveja, PhD., a prorektora pre vzdelávanie doc. Ing. Milana Trunkvaltera, PhD. Nasledoval pracovný program odboru školstva a športu ŽSK, organizačného odboru ŽSK a Metodicko-pedagogického centra v Žiline. Program pokračoval pozvaním riaditeľov na jednotlivé fakulty UNIZA podľa vlastného výberu, spojené s návštevou laboratórií, učební... Najväčší záujem bol o informačné technológie a s tým spojené pracoviská.

Väčšina zúčastnených hodnotila pozitívne spojenie pracovnej porady riaditeľov škôl s prehliadkou Žilinskej univerzity a jej fakúlt. Výsledkom tohto stretnutia je pokračovanie a zintenzívnenie spolupráce medzi strednými školami a našimi fakultami, príp. katedrami, o vzájomnej spolupráci vo forme odborných exkurzií žiakov stredných škôl na UNIZA, návštevy Dní otvorených dverí, prednášok na škole či umožnenie prezentácií fakúlt, resp. katedier, na pôde stredných škôl. Veríme, že aj tieto aktivity budú viesť k prehĺbeniu vzťahov a k ešte užšej spolupráci so strednými školami v regióne, ktorých absolventi sú naši budúci potenciálni študenti. V týchto aktivitách plánujeme pokračovať aj v tomto akademickom roku.

Ing. Martina Slavíková
Oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing UNIZA

Noví docenti!

Oddelenie pre vedu a výskum Rektorátu Žilinskej univerzity v Žiline oznamuje, že rektorka Žilinskej univerzity v Žiline Dr. h. c. prof. Ing. Tatiana Čorejová, PhD., udelila s účinnosťou **od 1. júla 2017** vedecko-pedagogický titul docent:

Ing. Jaroslavovi Mašekovi, PhD., z Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov UNIZA v študijnom odbore 8.2.1 dopravné služby,

Ing. Jánovi Parobekovi, PhD., z Drevárskej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene v študijnom odbore 3.3.11 odvetvové a prierezové ekonomiky, návrh predložila Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov UNIZA,

Ing. Jánovi Boháčikovi, PhD., z Fakulty riadenia a informatiky UNIZA v študijnom odbore 9.2.9 aplikovaná informatika.

Ing. Janka Macurová
Oddelenie pre vedu a výskum

Jazykové okienko

V každodennej komunikácii v osobnom a pracovnom živote sa často stretávame s nesprávnym vykaním. Najčastejším problémom je slovesno-menný prísudok, ktorý je zložený zo sponového slovesa (byť, stať sa) a plnovýznamového slovného druhu (podstatné meno, prídavné meno, zámeno, číslovka alebo prídavné slovo).

Pomôckou pri správnom vykaní (v komunikácii s jednou osobou) môže byť nasledujúci návod:

Určitý slovesný tvar je pri vykaní vždy v druhej osobe množného čísla (projekt ste navrhli správne/nie projekt ste navrhla správne; doložili ste správne podklady/nie doložil ste správne podklady; mohli ste to odovzdať skôr/ nie mohla, mohol ste to odovzdať skôr).

Určitý slovesný tvar je teda pri vykaní vždy v druhej osobe množného čísla, nominálne slovné druhy sú ale v čísle jednotnom (skončili ste druhá, skončili ste druhý; ste odborník, odborníčka (nie ste odborníci); boli ste menovaná, menovaný/nie bola ste menovaná, bol ste menovaný).

-sp-

Zlatá Fatima 2017 za nové technológie v rukách tímu Elektrotechnickej fakulty UNIZA a VÚTCH-CHEMITEX, spol. s r.o.

Výrobcovia zo Slovenska a Česka mali možnosť prihlásiť sa do tradičnej a prestížnej súťaže Zlatá Fatima, ktorú priniesol módny veľtrh Trenčín Mesto Módy. Odborná porota hodnotila na základe niekoľkých kritérií tých najlepších v štrnástich kategóriách. Excelentný tím vedeckovýskumných pracovníkov z Elektrotechnickej fakulty Žilinskej univerzity v Žiline a VÚTCH-CHEMITEX, spol. s r. o., môže byť právom hrdý - prototyp inteligentného odevu zvíťazil v kategórii „Nové technológie“.

Na galavečere obnovenej výstavy Trenčín Mesto Módy odborná porota súťaže „Zlatá Fatima 2017“ ocenila v širokej konkurencii aj výrobok prihlásený do súťaže vystavovateľom VÚTCH-CHEMITEX, spol. s r.o. Cenu za nové technológie „Zlatá Fatima 2017“ porota udelila prototypu výrobku „Inteligentný odev pre snímanie EKG signálu v reálnom čase“ (na fotografiách). Prestížne ocenenie prevzal z rúk predsedníčky odbornej poroty PhDr. Dany Lapšanskej Ing. Jozef Šesták, CSc., riaditeľ VÚTCH-CHEMITEX, spol. s r.o. (na fotogra-

fi). Do súťaže o Zlatú Fatimu bolo prihlásených celkom 180 výrobkov. Prototyp inteligentného odevu (na fotografii) je výsledkom spoločného výskumu Elektrotechnickej fakulty UNIZA, konkrétne Katedry teoretickej elektrotechniky a biomedicínskeho inžinierstva a Katedry multimédií a informačno-komunikačných technológií, a VÚTCH-CHEMITEX, spol. s r.o., a je chránený prihláškou patentu a úžitkového vzoru. V súčasnosti prihlasovatelia patentu rokujú so slovenským výrobcom o podmienkach a možnostiach výroby na území Slovenska.

V súčasnej dobe oblečenie nemusí len chrániť a skrášľovať

človeka, ale v spojitosti s modernými technológiami môže byť aj inteligentným zariadením zabezpečujúcim rôzne ďalšie funkcie. Oblečenie dnes už dokáže zaznamenať teplotu prostredia, svietiť, sledovať životné funkcie človeka, prípadne môže aj meniť farby a vzory. Toto umožňujú nové textilné vlákna a z nich vyrobené textilie, ktoré sú schopné reagovať na vonkajšie podnety tým, že sú do nich vložené elektronické zariadenia alebo inteligentné materiály.

Realizačný tím vedeckovýskumných pracovníkov z Elektrotechnickej fakulty UNIZA a VÚTCH-CHEMITEX, spol. s r.o., vytvoril dlhodobou spoluprácou unikátne riešenie funkčného prototypu inteligentného odevu. Inteligentný odev je určený na snímanie biologických dát človeka, hlavne srdcovej činnosti – EKG signálu. Nosnou časťou riešenia je elektroodvievacia priadza, ktorá je priamo implementovaná do pleteniny inteligentného odevu a slúži na vytvo-

renie EKG elektród a vodivých ciest pre napájanie aktívnych častí inteligentného odevu a prenos snímaných dát. Súčasťou riešenia sú tiež elektronické obvody slúžiace pre spracovanie meraných dát, ich bezdrôtový prenos do mobilných zariadení a aplikácia vyvinutá pre analýzu, vyhodnotenie a archiváciu meraných signálov. Spolupráca medzi Elektrotechnickou fakultou UNIZA a VÚTCH-CHEMITEX, spol. s r.o., bola podporená prostriedkami zo Štrukturálnych fondov EÚ v rámci projektu ITMS 26220220134: Výskum technológií a výrobkov pre INteligentné a TECHnické TEXTílie – „VY-INTECH-TEX“ a Agentúrou na podporu výskumu a vývoja v rámci projektu APVV-14-0519: INTELIGENTné TEXTílie a odevy pre mobilné monitorovanie vitálnych funkcií človeka – „INTELIGENTEX“.

Ocenenie „Zlatá Fatima 2017“ za nové technológie získané v širokej konkurencii je veľkým uznaním spoločného úsilia celého realizačného tímu. Spojením expertov z oblastí textílií, elektrotechniky, biomedicíny a informačných a komunikačných technológií vznikajú nové revolučné multidisciplinárne riešenia pre personalizovanú medicínsku starostlivosť. Je tiež potrebné vyzdvihnúť príklad dobrej praxe v podobe efektívnej transformácie investovaných verejných prostriedkov do jedinečnej celospoločensky prospešnej technológie.

prof. Ing. Ladislav Janoušek, PhD.
zodpovedný riešiteľ APVV-14-0519

vedúci Katedry teoretickej elektrotechniky biomedicínskeho inžinierstva EF

Otvorenie akademického roka

Začal sa jubilejný a volebný 65. akademický rok

Tohtoročné slávnostné otvorenie nového akademického roka sa uskutočnilo počas stretnutia s akademickou obcou dňa 25. septembra 2017 o 10.00 h v aule Datalan. UNIZA vo svojich priestoroch oficiálne privítala približne 8000 študentov vo všetkých stupňoch a formách štúdia, vysokoškolských učiteľov, ako aj ďalších zamestnancov. Atmosféru slávnostného ceremonálu prinášame prostredníctvom nasledujúcich fotografií a textu.

Podujatie už tradične moderoval prvý prorektor a prorektor pre vzdelávanie doc. Ing. Milan Trunkvalter, PhD. V úvodnej reči sa prihovril najmä študentom prvého ročníka, ktorým adresoval nasledujúce slová:

„Teší nás, že ste sa rozhodli študovať na našej univerzite. Veríme, že využijete všetky možnosti, ktoré vám ponúkame vrátane štúdií v zahraničí, štúdií a praxe v podnikoch, zapájania sa do projektov univerzity a iných vám prospešných aktivít. Jednou z našich hlavných úloh je, aby sme pre vás vytvorili priaznivé podmienky na štúdium, ktoré vám, po jeho ukončení umožnia úspešne sa uplatniť v praxi. Bude nám skutočne potešením, keď ako uznávaní odborníci a riadiaci pracovníci praxe zotrváte v kontakte s univerzitou a budete sa vracat' na jej akademickú pôdu pri rôznych príležitostiach ako priatelia a priaznivci univerzity.“

Rektorka ŽU Dr. h. c. prof. Ing. Tatiana Čorejová, PhD., v úvode

príhovoru oznámila informáciu o vytvorení spolupráce s najlepšou verejnou univerzitou na svete - Kalifornskou univerzitou v Berkeley. V ďalšej časti prejavu predstavila kľúčové aktivity a úspechy jednotlivých súčastí univerzity (k študijným programom pribudli nové - napr. celouniverzitný magisterský študijný program alpinska a vysokohorská

biológia; na Slovensku sme jedinou univerzitou, ktorá má certifikačné a skúšobné centrum pre skúšky Cambridge English a skúšky Goetheho inštitútu; spolupráca so spoločnosťou Stengl pri tvorbe obsahu jazykového vzdelávania je novou cestou intenzívneho spojenia vysokoškolskej výučby a praxe vo vzdelávaní cudzích jazykov; ako jednej z mála univerzít sa nám podarilo vyčleniť finančné prostriedky určené na systematické vzdelávanie svojich vysokoškolských učiteľov technických a ekonomických odborov; študentom ponúkame až 23 výberových športov; v rámci programu ERASMUS + bude financovaná aktivita, ktorá priamo prináša prospech mladým Európanom vo veku od 16 do 19 rokov...), pripomenula prepojenie mesta a regiónu s univerzitou (*„Univerzita nežije oddelene od mesta a regiónu. Nemalou mierou prispieva k ich rozvoju. Je jedným z najväčších zamestnávateľov. K 1.9.2017 zamestnávame 1503 zamestnancov, z toho 611 vysokoškolských učiteľov.“*) a zdôraznila, že

na základe výsledkov vedeckovýskumnej činnosti sa oprávnenne považujeme za výskumnú univerzitu.

Dôležitou súčasťou príhovoru bol apel na potrebu internacionalizácie a propagácie univerzity: „Musíme si uvedomiť, že my všetci sme súčasťou toho nášho „akademického marketingu“. Sme rovnako zodpovední za šírenie dobrého mena našej alma mater, a to nielen výsledkami našej práce učiteľov, výskumníkov, administratívnych a ostatných pracovníkov, ale v prvom rade je to dané osobnosťou každého jednotlivca.“

Príhovor predsedu AS UNIZA prof. Dr. Ing. Juraja Gerliciho sa niesol v duchu významného „životného“ jubilea univerzity. *„Životné jubileum preto, lebo jej úspechy sú úspechmi generácií skvelých učiteľov, vynikajúcich vedcov a všetkých významných osobností, ktoré touto školou prechádzali a zanechali na nej svoj podpis. Nie je ich málo. Každý tvorivý*

zamestnanec našej alma mater o nich vie – o tých, ktorí formovali myslenie v tom jeho a príbuzných odboroch a tí „mladší“ by sa o nich mali tiež dozvedieť. Hovorím o generáciách učiteľov, ktorých poslanstvo, vedomosti a životné kréda sa prenášali do mysle študentov v tom najlepšom slova zmysle a ovplyvnili ich profesionálny život po úspešnom skončení školy a odchode do praxe. Od čias prvých absolventov, ktorí opúšťali lavice Žilinskej univerzity až po tých tohtoročných pribudli do praxe mladí ľudia, ktorí sa určite nestratia.“

Slávnostnú atmosféru podujatia už tradične skvelými hudobnými vystúpeniami dokresľovali študenti Katedry hudby FHV (Lukáš Trautenberger - zahral na klavíri a zaspieval skladbu z vlastnej tvorby s názvom - Nemusíš sa báť, Peter Hrubý zahral na akordeóne skladbu Astora Piazzolu). Vystúpením prítomných potešil aj Miešaný spevácky zbor OMNIA.

Za vynikajúce výsledky vedeckovýskumnej činnosti a ich prezentáciu vo forme významnej a výraznej publikačnej aktivity na medzinárodnej úrovni v minulom akademickom roku boli ocenení nasledujúci pedagogickí a výskumní pracovníci.

FPEDAS

doc. Ing. Viera Bartošová, PhD. - Katedra ekonomiky

SjF

prof. Dr. Ing. Miroslav Neslušan - Katedra obrábania a výrobnjej techniky, cenu prevzala doc. Ing. Mária Čilíková, PhD.

EF

doc. RNDr. Jozef Kúdelčík, PhD. - Katedra fyziky

SvF

doc. Ing. Daniela Ďurčanská, CSc. - Katedra cestného staviteľstva

FRI

prof. Ing. Elena Zaitseva, PhD. - Katedra informatiky

FBI

doc. Ing. Andrej Veľas, PhD. - Katedra bezpečnostného manažmentu

FHV

prof. PhDr. Dalimír Hajko, DrSc. - Katedra filozofie a religionistiky, cenu prevzala doc. PaedDr. Katarína Valčová, PhD.

Za prezentáciu výsledkov vedeckovýskumnej činnosti prostredníctvom publikačnej aktivity na medzinárodnej úrovni ďakovné listy prevzali títo doktorandi a postdoktorandi:

FPEDAS

Ing. Jozef Daniš - Katedra železničnej dopravy

SjF

Ing. Ján Lago, PhD. - Katedra materiálového inžinierstva

SvF

Ing. Michal Šmalo, PhD. - Katedra železničného staviteľstva a traťového hospodárstva

FRI

Ing. Samuel Žák - Katedra technickej kybernetiky

FBI

Ing. Viktor Šoltés, PhD. - Katedra bezpečnostného manažmentu

Za aktívnu prácu a významný prínos k rozvoju medzinárodnej spolupráce našej univerzity boli ocenení nasledujúci pracovníci fakúlt:

FPEDAS

nominovala **doc. Ing. Martina Bugaja, PhD.**, zamestnanca Katedry leteckej dopravy, za mimoriadnu aktivitu v rámci celoeurópskeho projektu PERSEUS zameraného na posudzovanie kvality vzdelávania v oblasti leteckej dopravy.

SjF

nominovala za výnimočný vedecký prínos v oblasti výskumu vlastností dopravných prostriedkov, predovšetkým koľajových vozidiel a brzdných komponentov **kolektív pracovníkov Katedry dopravnej a manipulačnej techniky** vedený prof. Dr. Ing. Jurajom GERLICIM – vedúcim katedry, cenu prevzal doc. Ing. Tomáš Lack, PhD.

EF

nominovala **doc. PaedDr. Petra Hockicka, PhD.**, ako kľúčového partnera a zodpovedného riešiteľa UNIZA za riešenie medzinárodného projektu Erasmus+ Strategic Partnership: Early identification of STEM readiness and targeted academic interventions (readySTEMgo), ktorého cieľom je identifikovať príčiny odchodu študentov prvých ročníkov univerzitného štúdia zameraného na STEM (Science-Technology-Engineering-Mathematics) a hľadanie nástrojov, ktoré by dokázali pozitívne ovplyvniť daný stav.

SvF

nominovala **Ing. Jakuba Chromčáka** z Katedry geodézie za prezentáciu výskumu v oblasti kultúrneho dedičstva s názvom Využitie neinvazívnych metód pri diagnostike podzemných priestorov v historických cirkevných objektoch na Európskej noci výskumníkov. Návrh bol podaný aj za podnetný marketingový počín pre SvF UNIZA, cenu prevzala vedúca katedry geodézie doc. Dr. Ing. Jana Ižvoltová.

FRI

prof. Ing. Vítaly Levashenko, PhD., bol nominovaný za významný prínos v oblasti medzinárodných aktivít kolektívu riešiteľov medzinárodného projektu TEMPUS - CERES (Centers of Excellence for young REsearchers). Projekt za UNIZA viedli prof. Ing. Karol Matiaško, PhD., a prof. Ing. Vítaly Levashenko, PhD. Cenu za kolektív prevzal prof. Ing. Vítaly Levashenko, PhD.

FBI

nominovala **kolektív riešiteľov projektu 7FP – RAIN**, pracoviska výskumu bezpečnosti, ktorého cieľom bolo vytvoriť systémový a operačný rámec pre riadenie rizík s osobitným zameraním na vplyv extrémnych meteorologických udalostí na sieť infraštruktúry. V rámci projektu sa vyvinuli a vyvíjajú nástroje na zmiernenie následkov a na zlepšenie bezpečnosti európskej infraštruktúrnej siete. Cenu prevzala vedúca riešiteľského tímu Ing. Mária Lusková, PhD.

Výskumné centrum

nominovalo **Ing. Libora Trška, PhD.**, za významnú aktívnu spoluprácu s európskymi akademickými a výskumnými pracoviskami v Taliansku, Poľsku a ČR v oblasti výskumu vysokofrekvenčnej únavy materiálov.

Po poďakovaní doc. Trunkvaltera všetkým, ktorí „svojou prítomnosťou prispeli k dôstojnému začiatku 65. akademického roka na Žilinskej univerzite“ slávnostné zhromaždenie ukončila študentská hymna Gaudeamus.

Spracovala Slavka Pitoňáková

Foto: Cyril Králik

Iba spolupráca s najlepšimi nás môže posúvať ďalej

Kalifornská univerzita v Berkeley je dlhodobo považovaná za jednu z najlepších univerzít na svete a z verejných vysokých škôl sa v rebríčkoch pravidelne umiestňuje na najvyšších miestach. Počas pracovnej návštevy prezidenta SR A. Kisku sme podpísali memorandum o spolupráci vo forme strategického partnerstva. Je to výsledok dlhodobejšej spolupráce a diskusie s partnermi v USA.

V najbližšom období otvoríme program, v rámci ktorého sa bude môcť zúčastniť doktorand alebo mladý vedecký pracovník pobytu

na Berkeley. Verím, že sa nám podarí nájsť vhodných adeptov, ktorí sa ho budú môcť zúčastniť, prispieť k spolupráci medzi našimi inštitúciami a následne sa vrátia a rozšíria možnosti najmä v oblastiach inteligentných riešení v informačných technológiách so zameraním na inteligentné dopravné systémy.

Je potrebný stále aktívnejší prístup všetkých členov akademickej obce, ako aj všetkých zamestnancov našej univerzity, aby sme napreovali v našom snažení a univerzitu internacionalizovali nielen z vonku ale najmä z vnútra.

Ako odznelo v úvode príhovoru pani rektorky na otvorení jubilejného 65. akademického roka, nebojme sa prekročiť prah v pomyselne pootvorených dverách v novej spolupráci a to nie len na Berkeley, ale u všetkých partnerských inštitúcií doma, ale aj v zahraničí. A práve aj Berkeley je výnimočným príkladom toho, že UNIZA má svetu čo ponúknuť.

doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD.
prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing UNIZA

Žilinská detská univerzita 2017

Letná aktivita Žilinská detská univerzita (ŽDU) 2017 sa v tomto roku uskutočnila od 10.7. a trvala do 14.7., keď úspešne „promovalo“ 141 detí (79 bakalárikov a 62 inžinierikov).

Týždňový program detí na ŽDU v čase od 8.00 do 16.00 h vyplňali v doobedňajšom čase prednášky (celkovo 19 prednášok pre bakalárikov a 14 pre inžinierikov), po obede deti absolvovali cvičenia v laboratóriách UNIZA (9 cvičení pre bakalárikov a 8 pre inžinierikov). Bakalárikovia okrem výučby navštívili radnicu mesta Žilina a inžinierikovia letisko v Dolnom Hričove.

Celkovo bolo pre sedem skupín detí (4 skupiny bakalárikov a 3 inžinierikov) odučených 102 hodín prednášok (60 hodín prednášok pre bakalárikov, 42 pre inžinierikov) a 51 hodín cvičení (31 hodín cvičení pre bakalárikov, 19 pre inžinierikov, 1 hodina diplomového seminára), 3 hodiny trvali obhajoby diplomových prác inžinierikov, spolu 156 hodín. Na ŽDU 2017 prednášalo 43 pedagógov, 8 doktorandov, 1 študent a pripravovalo ju 8 administratívno-technických pracovníkov, deti sprevádzalo 14 študentov. Ako sa vyjadřili viaceré zo zúčastnených detí, budúci rok by si ŽDU rady zopakovali v ďalšom kurze ešte raz.

A čo na margo tohtoročného ročníka povedali zainteresovaní? „Veľmi nás prekvapil záujem detí o problematiku vedy a techniky. Dá sa očakávať, že absolvovanie ŽDU sa pozitívne odrazí v ďalšom odbornom smerovaní súčasných bakalárikov a inžinierikov. Veľmi

seriózne pristupovali aj k riešeniu zadaných úloh, ktoré im vyplývali z ich povinností,“ uviedol prof. Ing. Pavol Špánik, PhD., dekan EF UNIZA.

„Rád by som sa aj touto cestou poďakoval kolegom z Katedry fyziky, elektrotechniky a aplikovanej mechaniky z TU Zvolen, ktorí merali cestu do Žiliny a svojou prednáškou o hudobných nástrojoch a akustike ukázali deťom, že fyzika, a zvlášť akustika, vie byť aj zábavná a zaujímavá. Poďakovanie patrí aj všetkým pedagógom UNIZA, ktorí si v čase letných prázdnin našli čas a svojou prednáškou alebo cvičením na ŽDU 2017 obohatili deti. Ďakujeme aj Slovenskej pošte za vytvorenie unikátnej pečiatky a aj kolegom zo Sičovej

drobnej železnice, ktorí umožnili povozit' sa deťom na ozajstnom parnom vláčiku,“ povedal po skončení ŽDU 2017 doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD., prodekan pre vedu a výskum na EF UNIZA.

V závere by sme sa radi poďakovali partnerom, ktorí nám finančne vypomohli s touto aktivitou: všetkým fakultám UNIZA a KAP-u EF UNIZA; firmám Lamitec, Ekono-print, ASBIS, IBM a Albi za ich finančnú a materiálnu pomoc, bez ktorej by nebolo možné zorganizovať túto aktivitu.

Za organizačný tím ŽDU
doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD.
prodekan pre vedu a výskum na EF UNIZA

Technická história je u nás hlboko zakorenená

Narodil sa v Kremnici v rodine učiteľky biológie a chémie a vysokoškolského profesora geografie. Študoval a pôsobil na viacerých slovenských a zahraničných univerzitách, profesorský dekrét v oblasti histórie si prebral v pražskom Karoline. Jeho prácu ďakovným listom ocenila Jeho kráľovská výsosť Princ Charles a viedenský arcibiskup, kardinál Dr. Christoph Schönborn. O histórii, prepojení techniky a humanity, ale aj o zlatorudnom baníctve a petrochemickom inžinierstve sme sa rozprávali s prof. PaedDr. Jaroslavom Mazúrekom, CSc., z Katedry mediamatiky a kultúrneho dedičstva FHV UNIZA.

Môžete stručne opísať váš akademický život pred príchodom na FHV UNIZA?

Pracoval som na viacerých slovenských aj zahraničných univerzitách. Moje začiatky sa spájajú s Ústavom pre regionálny výskum Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici, kde som od roku 1983 pracoval ako výskumný pracovník, neskôr odborný asistent a kde som pôsobil ako jeden zo zakladajúcich členov Katedry histórie Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici.

V roku 1992 ste s rodinou odišli na niekoľko rokov do Kanady. S akým cieľom?

V kanadskej provincii Alberta som absolvoval dlhodobý študijný pobyt v Calgary. Kanada nás prijala ako vysokoškolsky vzdelaných mladých ľudí s deťmi, ktorí môžu obohatiť kultúru určitými špecializáciami. Zapojili sme sa do tohto procesu, žili a pracovali sme v tejto naozaj krásnej krajine harmonického prepojenia prírody, histórie a ľudí. V Kanade nám vyrástli a vyštudovali deti – syn a dcéra. Kanada sa stala naším druhým domovom a všetci máme dvojité kanadsko-slovenské občianstvo.

V tejto krajine ste realizovali aj svoj výskum. Čím ste sa zaoberali?

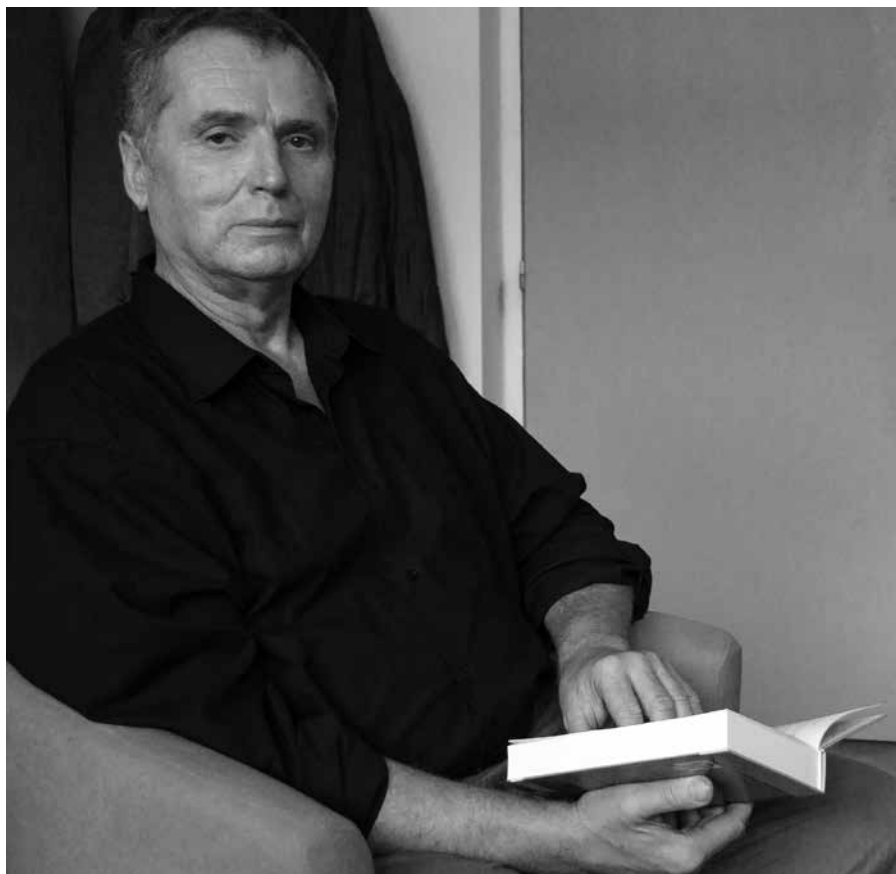
Skúmal som život, prácu a sociálnu skladbu českých a slovenských emigrantov v banských komunitách Alberty v 19. a v prvej polovici 20. storočia.

V tejto súvislosti ste absolvovali štúdium petrochemického inžinierstva, konkrétne manažment ťažby ropy a zemného plynu na Southern Alberta Institute of Technology...

Alberta je strediskom ťažby ropy a plynu. Keď som robil výskum, okrem života už spomínaných komunit, ma zaujímala technika ťažby. Chcel som ju poznať, tak som sa dal na štúdium... Ono to súvisí aj s históriou. Keď študujete napríklad dejiny baníctva, musíte sa „stretnúť“ s technikou a je dobré jej aj porozumieť.

Spomínali ste kanadské občianstvo - ste teda poddaný britskej kráľovnej Alžbety II.?

Áno. Kanada je federálny štát riadený ako parlamentná demokracia a konštitučná monarchia s kráľovnou Alžbetou II. ako hlavou štátu. V roku 1995 som skladal slávnostnú prísahu, v ktorej som musel sľúbiť, že bu-

Historik prof. Mazúrek sa vo svojom výskume zameriava na otázky kremnického zlatorudného baníctva. Súčasťou jeho publikačnej činnosti sú okrem štúdií, článkov... aj vysokoškolské učebnice (napríklad Historicko-politické aspekty vývoja národného a svetového hospodárstva) a monografie (napríklad Rukoväť moderného manažéra, správanie sa manažérov v diplomacii a obchodnom styku).

dem verný poddaný Jeho kráľovskej výsosti Alžbete II. a verná jej bude aj moja rodina vrátane detí. Vtedy som dostal aj Bibliu v angličtine s podpisom britskej kráľovnej. Bol to skutočne slávnostný akt, na ktorý rád spomínam. Vôbec, na celú krajinu, kde som žil, pracoval a potom sa tam neustále vracal, mám naozaj krásne spomienky...

V roku 1997 ste sa vrátili späť na Slovensko. Aký bol dôvod?

Dostal som príležitosť robiť riaditeľa centra ICCS – Medzinárodného centra kanadských štúdií na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov UMB. Videl som v tom možnosť ďalšieho rozvoja, tak som sa vrátil.

Manželka s deťmi zostala v Kanade?

Manželka získala pozíciu na University of Waterloo a chcela ju využiť. Zostala s deť-

mi žiť v Kanade, kde som za nimi pravidelne chodil. Počas riadenia ICCS som mal možnosť cestovať do Kanady, organizovať programy a vytvárať pre študentov a pedagógov VŠ na Slovensku možnosti rôznych pobytov v tejto krajine. Celkom sa nám dарило a od bývalej guvernérky Kanady Michaele Jean som dostal aj poďakovanie. Som rád, že táto spolupráca sa naďalej rozvíja.

Z tohto obdobia máte aj zaujímavú spomienku na stretnutie s princom Charlesom...

V roku 2002 prišiel princ Charles na dvojdňovú návštevu stredného Slovenska. Mňa oslovili z bansko-bystrického pracoviska British Council, či by som ho nemohol sprevádzať. To vyplynulo aj z môjho zamerania na históriu, ale aj z toho, že hovorím plynule anglicky. Jeho výsosť nadchli naše ➤➤

pamiatky, ako aj prechádzka Badínskym pralesom. Páčila sa mu Banská Bystrica. Zhodou okolností som dva roky pred tým prezentoval monografickú prácu Baníctvo na Slovensku v rokoch 1854 – 1938, hospodársky, sociálny a politický vývoj. Táto kniha sa k princovi dostala a pri tejto návšteve Slovenska ju ocenil aj dakovným listom, čo si naozaj veľmi vážim.

Vo svojom historickom výskume ste sa orientovali aj na otázky kremnického zlatorudného baníctva...

Áno. Výsledkom tohto výskumu bola o. i. publikácia Kremnický montanista, ktorá vyšla v roku 2006 a zaoberá sa históriou baníctva a mincovníctva v Kremnici, životom, dielom a pozostalosťou významného kremnického montanistu Bedricha Gayera. Bol to banický „obyčajný“ strojník, ktorý nazhromaždil také množstvo úžasných materiálov, že z úcty k nemu, naturálnemu historikovi, som spracoval túto publikáciu. Pre mňa je to o to osobnejšie, že ma s ním zoznámil môj otec, prof. Jaroslav Mazúrek. S Bedrichom Gayerom sme sa roky poznali a rozprávali. Ja som s históriou v podstate vyrastal. Z histórie Kremnice a kremnického baníctva som publikoval viacero prác - historický sprievodca po Kremnici, štúdie o Gustávovi Zechenterovi Laskomerskom, kremnickom banskom lekárovi (to bola moja prvá štúdia, ktorú som napísal, keď som mal 19 rokov), o Karolšachtovnej banskej spoločnosti, o kremnickej bratskej pokladnici, o vývoji kremnického baníctva v 19. a 20. storočí... Pre mňa Kremnica znamená veľa a vždy, keď môžem, zúčastňujem sa historických sympózií a konferencií pri rôznych príležitostiach, výročiach mesta či histórie baníctva.

Okrem Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB ste pôsobili aj na ďalších slovenských univerzitách. Kde konkrétne?

S univerzitným prostredím som bol spätý od ranej mladosti. Po návrate z Kanady som pôsobil na UMB v Banskej Bystrici, aj ako prodekan pre zahraničné vzťahy Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku, ďalej na Fakulte dramatických umení v Banskej Bystrici, Filozofickej fakulte UKF v Nitre a stále som sa vracal na kratšie či dlhšie pobyty do Kanady. Prednášal som ako hosťujúci profesor na Brock University (St. Catharina, Ontário, Kanada), v Leuvene, Bologni, Forlí, Toronte...

Nechceli ste zostať v Kanade, resp. v zahraničí?

Chcel som sa vrátiť na Slovensko. Tu som sa narodil v rodine zmiešaného československého manželstva Moravana a Slovenky nemeckého pôvodu. Otec študoval v Brati-

slave, priženil sa na Slovensko a v roku 1954, keď zakladali dnešnú Univerzitu Mateja Bela, bol spoluzakladateľom vysokoškolského vzdelávania v Banskej Bystrici. Otec je už jediný ešte žijúci zakladateľ UMB, emeritný profesor na katedre geografie. A ja mám v sebe zakorenenú morálnu povinnosť pokračovať v jeho diele. Preto som sa aj vrátil na Slovensko – do rodnej zeme, aby som zúročil to, čo som získal v zahraničí.

Máte za sebou bohatý akademický život. Čo alebo kto vás pritiahol na FHV UNIZA?

Dostal som ponuku od dekanky doc. Paed. Dr. Vlasty Cabanovej, PhD., a prijal som ju s tým, že nastúpim ako potenciálny garant, ktorý sa pokúsi pracovať tak, aby študijný program mediatika a kultúrne dedičstvo mohol pokračovať, keďže garancia programu predchádzajúcim pánom profesorom bola limitovaná jeho vekom. Ako historik technického zamerania som tu videl možnosť svojej realizácie a príležitosti rozvíjať skúsenosti z akademického prostredia na domácich a zahraničných univerzitách. Ponúkal som spoluprácu, neprišiel som tu pôsobiť hneď ako „hlavný činiteľ“, chcel som sa podieľať na vývoji programu. Trošku som bol v pomykove z toho, čo sa udialo, z postoja už bývalých kolegov. Ale aj taká môže byť realita. Odhladnuc od týchto nepríjemností, veľmi ma oslovilo aj Centrum excelentnosti - Pamäť Slovenska na KMKD, ktoré chceme s podporou rôznych fondov ďalej rozvíjať, pretože je to naozaj veľmi dobrá myšlienka. V kultúrnom dedičstve je obrovský potenciál, ktorý si nie vždy dostatočne dokážu všetci uvedomiť. Na Slovensku je množstvo historických klenotov a keď už UNESCO hovorí o tom, že Slovensko je kultúrno-historickou klenotnicou, je to vážna vec. Aj mňa táto klenotnica ako profesora histórie doslova pohltila a to, že na Žilinskej univerzite je katedra zameraná na mediaticku a kultúrne dedičstvo je úžasné, pre mňa fascinujúce. To je hlavný dôvod, prečo som prišiel. Môj cieľ aj sen sa mi začal plniť rozhodnutím Akreditačnej komisie, ktorá ma schválila ako garanta a dala „zelenú“ v pokračovaní tohto odboru.

Aké sú vaše vízie vo vzťahu k rozvoju katedry, participácii na aktivitách fakulty a univerzity?

Som rád, že môžem byť súčasťou katedry, ktorá má svoju tradíciu a prišiel som do prostredia, ktoré má v akademickom priestore a aj na našej univerzite vybudované určité zázemie. Musím opäť pripomenúť, že z pohľadu legislatívy už bolo naozaj potrebné zabezpečiť kontinuálny vývoj v oblasti garantovania a som rád, že sa to podarilo. Teší ma to najmä kvôli študentom, ktorí môžu pokojne, bez zbytočného stresu, študovať vo všetkých stupňoch štúdia. Chceme

získať habilitácie a inaugurácie, to chcem zdôrazniť, a budeme cieľavedome vychovávať vedecký dorast v rámci vedeckej školy mediamatiky a KD, ktorú tu chcem budovať najmä s pomocou absolventov doktorandského štúdia a mladších kolegov. Práve oni sú veľmi dôležití, pretože budú pokračovať v našich šľapajach, budú pokračovať v trajektórii cesty, ktorú sme si stanovili. Takto som to chápal od začiatku. Pokiaľ ide o mňa, teším sa, že môžem svoje vízie v pedagogickej a literárnovednej oblasti realizovať na univerzite s bohatou tradíciou, pretože, aj keď som historik, k technike a prírodným vedám som mal vždy veľmi blízko.

Vo svojich dielach sa zaoberáte aj otázkami priemyselného dedičstva a historicko-politickými aspektmi jeho kultúrneho vývoja. Aké možnosti prepojenia vzdelávania alebo výskumu s inými fakultami UNIZA vidíte a čo môže KMKD ponúknuť technickým fakultám?

KMKD je špecializovaná katedra v odbore knižnično-informačné štúdiá. Jej odborní a výskumní zamestnanci i nadchádzajúci zamestnanci sú schopní pomáhať celej univerzite zachovávať dokumenty (nielen listinné) potrebné pre činnosť univerzity, archivovať a spolupodieľať sa na budovaní histórie našej univerzity, pretože každá univerzita vrátane tých najstarších, aj v zahraničí, si buduje archív, ktorý sa stáva dôležitým kultúrno-historickým dedičstvom. Naša univerzita má aktuálne 65 rokov. To znamená bohatú históriu, ktorú treba dokumentovať, pretože poznanie minulosti je dôležité aj pre budúcnosť univerzity. Pre budovanie charakteru, imidžu aj propagácie UNIZA je dôležité, že má svoju tradíciu so začiatkami v bývalej celoštátnej VŠD, z ktorej sa rozvinula naša elitná výskumná univerzita. Takýto obraz chceme budovať a chceme byť jeho súčasťou. Myslím, že prispieť môžeme aj v oblasti digitalizácie a, samozrejme, môžeme ponúknuť vybrané prednášky z oblasti histórie vedy a techniky. Keďže študijný program MaKD je postavený na interdisciplinárnosti, máme aj odborníkov na oblasť médií, marketingovú komunikáciu a propagáciu, ako aj na vizuálnu komunikáciu.

Aké prepojenia vidíte vo vzťahu k iným katedrám FHV?

Kultúrne dedičstvo zahŕňa veľa oblastí. Zahŕňa aj históriu techniky, aj priemyselné dedičstvo, ale aj hudbu, religionistiku... FHV ponúka štúdiám pedagogických programov a to môžeme tiež veľmi pekne prepojiť. Pomocou kolegov z pedagogických disciplín sa môžeme špecializovať na vzdelávanie v oblasti kultúrneho dedičstva, pretože aj tak sa buduje národné povedomie. Je to naša dôležitá úloha - vstúpiť budúcim pedagógom vedomosti z tejto oblasti

a vytvoriť u nich záujem posúvať ich ďalším generáciám. Naši absolventi sú odborníci aj na kultúrno-historické dedičstvo a nájdú uplatnenie aj v národno-kultúrnych inštitúciách napríklad literárno-vedného charakteru, archívoch, múzeách, knižniciach, všetkých stupňoch kultúrno-historických inštitúcií, ktoré má pod správou ministerstvo kultúry. Tieto inštitúcie v spoločnosti plnia aj významnú edukačnú úlohu. Prepojenie medzi našou katedrou a katedrami ponúkajúcimi pedagogické programy tak vnímam vo viacerých smeroch.

Študijných programov s podobným zameraním ako MaKD je veľmi málo. Máte prehľad o existencii podobne orientovaných programov?

V stredoeurópskom priestore sme s koncepciou KD jedineční, špeciálne s prepojením na mediálne prostredie a konzervovanie kultúrno-historických pamätihodností a dokumentácie listinného charakteru... Vybudovala sa tu špecializácia, ktorá je veľmi cenná a chceme ju, pochopiteľne, rozvíjať aj v stredoeurópskom priestore. Môžem spomenúť české univerzity, ktoré majú inkorporované prvky kultúrneho dedičstva na katedrách, ale priamo sa KD nezaoberajú. Na rôznych stupňoch je silné historické čítanie spracované, neviem však o existencii samostatnej katedry kultúrneho dedičstva. V tom sme originálni. Nehovoriac o tom, že rovnako významnou zložkou nášho akreditovaného študijného programu je unikátna mediamatika. Pre študentov je atraktívne, že na našej katedre ponúkame kombináciu médií, informačnej vedy, kultúrneho dedičstva, vizuálnej komunikácie, manažmentu, marketingu... Akreditáciou sa prakticky potvrdila okrem originality aj kvalita nášho pracoviska.

Nedávno (v septembri 2017, pozn.) ste sa v Prahe stretli s kanadskou veľvyslankyňou, ktorá bude pôsobiť v ČR s dosahom na Slovensku. Pri akej príležitosti?

Slávnosť bola organizovaná v rámci tzv. kanadských štúdií a bola príležitosť hovoriť aj o možnosti, že by sa kanadské štúdiá stali oddelením Katedry anglického jazyka na FHV UNIZA s dosahom na celú UNIZA, teda so všetkými možnosťami, ktoré by z toho vyplývali pre učiteľov aj študentov. Vzniklo by pracovisko prínosné pre celú UNIZA, pretože my sa chceme tiež podieľať na budovaní našej elitnej výskumnej univerzity. Ak sa nám podarí takéto oddelenie vybudovať, budeme ciele a citlivo pracovať na tom, aby pôsobilo celouniverzitne. Kanada je v súčasnosti vo veľmi priaznivom vzťahu k EÚ a program CETA bol schválený v Európskom parlamente – tým sa potvrdila prepojenosť Kanady a EÚ. Moja predstava je aplikovať kanadské štúdiá v rámci

katedry anglického jazyka. Tým vzniknú nové možnosti pre realizáciu študijných pobytov najmä pre študentov technických fakúlt, pretože Kanada je technická krajina, je tam veľa špičkových technológií aj technických univerzít. V tom vidím aj môj prínos pre našu technickú univerzitu. Kanadské štúdiá majú dlhú tradíciu a pre mňa je dôležité, aby na ňu nadviazala aj naša fakulta či univerzita. Pre nás je totiž dôležité spolupracovať s USA, Kanadou, ale aj krajinami ako Japonsko, Taiwan... Nedávno som bol s manželkou na konferencii v Taipei, kde sa hovorilo o spolupráci medzi Európou a Áziou. Ázijské krajiny - Južná Kórea, Malajzia, Singapur... začínajú byť pre nás tiež dôležité. Naši študenti aj pedagógovia sa do tohto sveta musia dostať. Je to pre nich príležitosť zdokonaľiť sa v jazyku, aj v odbore a priniesť si poznatky, ktoré technický, technologický a inovačný vývoj posunú ďalej dopredu. My im musíme ten priestor urobiť, resp. doplniť o nové možnosti.

Ako vnímate prepojenie technického a humanitného vzdelávania, aj z pohľadu zahraničných univerzít?

Humanizácia technického vzdelávania je celosvetový trend. Musíme vychovávať technicky zdatných ľudí s čítením humanitného rozmeru. Zároveň by mali mať vzťah k histórii svojho odboru, pretože všetko má svoju históriu. Aj stavbári, aj strojár, aj elektrotechnici... Všetci majú jedinečnosť svojho historického vývoja (tú dokumentujú práve tí, ktorí sa zaoberajú KD). O tom už vyspelé krajiny dávno vedia a univerzity to aj realizujú - Kanada, Japonsko, Taiwan. Tam si veľmi vážia možnosť humanizácie technického vzdelávania.

Môžete uviesť konkrétny príklad?

V Kanade je prepojenie technického a humanitného vzdelávania prirodzené. Napríklad University of Waterloo, ktorá sa pohybuje približne na 136. mieste najvýznamnejších univerzít sveta, má 6 technických fakúlt a 1 fakultu humanitných vied – tá je jej integrálnou súčasťou. Iné univerzity majú prepojenie napríklad na divadlo – Stratford University má prepojenie na divadlo...

Máte pocit, že na históriu a humanitu sa u nás trochu zabúda?

Povedal by som to inak. Návrat k histórii je dôležitý. My sme sa vyvíjali v istom priestore, naši predkovia sa podieľali na budovaní Slovenska. Mali sme tu veľmi slávnú a bohatú históriu, napríklad históriu baníctva. Slovensko bolo jedným z najstarších a najvýznamnejších banských území v rámci Uhorska. Ťažilo sa tu zlato, striebro a budovali sa tu významné inštitúcie. Banskoštianska Banská akadémia založená Máriou

Teréziou dostala štatút banskej akadémie. Bola to výnimočná škola, najvýznamnejšia svetová technika na území Európy. Pre iné technické univerzity bola vzorom. Technická história je u nás hlboko zakorenená, má svoje zdroje a bohatú tradíciu. Je na nás, aby sme toto bohatstvo ochraňovali a sprostredkovali ho nielen tým, ktorí majú o históriu záujem. Napríklad baníctvo je obrovským zdrojom poznania a námetov. V tejto oblasti boli vymyslené stroje preslávené po celom svete - vodnostlpcové zdroje Karola Hella a jeho otca... Prvá amalgamácia v Európe bola vykonaná na území Slovenska Ingnácom Bornom v Sklených Tepliciach. V roku 1627 začal Gašpar Weindl používať strelný prach – to sa potom rozšírilo do celého sveta – aj do Klondiku počas zlatej horúčky. V slávnej technickej histórii sa používali námety zo slávnej technickej slovenskej histórie, z banskoštianskej banskej akadémie, kde pôsobili významní svetoví profesori z oblasti baníctva: Poda – špecialista na mechaniku a hydrauliku, Delius - odborník na banské umenie a banské právo, alebo popredný biológ Scopoli. Budovali sa tu obrovské technické diela – dedičné štólne, ktoré svojím významom môžeme prirovnávať k egyptským pyramídami. Nemôžeme zabúdať na Murgaša, Petzvala... Samozrejme, historické-technické vstupy sú prítomné vo všetkých oblastiach, ktorými sa zaoberajú technické fakulty UNIZA – stavebníctvo, strojárstvo, elektrotechnika, bezpečnostné inžinierstvo aj riadenia a informatika. To nám dáva obrovské pole možností a zdrojov, ktoré môžeme zdokumentovať ako tzv. priemyselné dedičstvo. Je tu veľa styčných bodov ako dať zmysluplnosť našej spolupráci. Máme víziu a chcem si vychovávať školu, ktorá by bola školou kultúrnej histórie, ktorá bude prezentovať nielen FHV, ale aj UNIZA.

Aké sú vaše predsavzatia, pokiaľ ide o pôsobenie na FHV?

Nechceme pôsobiť nadnesene, ale chceme byť katedrou potrebnou, chceme pozitívne prezentovať univerzitu. Samozrejme, mám na mysli aj historicko-kultúrne dedičstvo hudby, umenia a všetkých smerov ľudskej kultúrnej činnosti. Všetko má svoj význam aj s prepojením na edukačné študijné programy, v ktorých sa pripravujú ľudia pre školskú prax a ktorí môžu tieto poslanstvá ďalej šíriť. Túto vzájomnú interakciu techniky a humanity dávam do pozornosti. Chceme pracovať tak, aby sa tu vybudovala vzájomná symbióza a podieľali sme sa na dobrom mene Žilinskej univerzity. Takéto krédo som si dal a chcem ho ďalej rozvíjať.

Slavka Pitoňáková
Foto: Silvia Antolová

TRANSCOM 2017

V dňoch 31. mája – 2. júna 2017 sa uskutočnil vo Vysokých Tatrách v hoteli Bellevue už 12. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie mladých výskumníkov, doktorandov a ich školiteľov TRANSCOM 2017. Príprava konferencie prebiehala v súlade s novou koncepciou, ktorú na základe vyhodnotenia predchádzajúcich ročníkov schválilo kolégium rektorky dňa 18. decembra 2015. Nová koncepcia znamenala zvýšenie nárokov na obsahovú stránku konferencie, ale aj na jej organizáciu. Vychádzala z nasledovných odporúčaní:

- V rámci zvyšovania interdisciplinarity výskumu spájať sekcie do širších celkov s prelínaním sa tematického zamerania viacerých fakúlt UNIZA.
- Zvýšiť atraktivitu konferencie zabezpečením publikovania príspevkov v zborníku vydanom v zahraničnom vydavateľstve (Elsevier, Balkema...).
- Financovanie zabezpečiť v plnom rozsahu účastníkmi s akceptovaním predpokladaných nákladov cca 250 eur na účastníka.
- Konferenciu zorganizovať mimo Žiliny, so snahou o atraktívne prostredie aj pre zahraničných účastníkov.

Na základe odporúčaní prípravný výbor konferencie s viac ako ročným predstihom začal riešiť dve základné otázky – miesto rokovania a možnosť publikovania príspevkov v zahraničnom vydavateľstve so zabezpečeným indexovaným výstupom. Výber miesta rokovania bol zložitý nielen vzhľadom na požiadavku zabezpečenia priestorov pre viac ako 150 účastníkov a požiadavkou na súbežné rokovanie vo viacerých sekciách, ale hlavne podmienkami verejnej súťaže, pri ktorej neboli vopred jasne definované počty účastníkov. Organizátori s cieľom vyššej atraktivity prostredia vybrali za miesto rokovania Vysoké Tatry a jediné zariadenie, ktoré bolo schopné splniť všetky požadované podmienky bol Grand hotel Bellevue v Novom Smokovci.

Konferencie sa počas troch dní zúčastnilo celkom 187 doktorandov, mladých pracovníkov a ich tútorov, z toho 133 zo Slovenska a 54 zo zahraničia (CZ, PL, HR, DE, CN, IT, GB, BR, ES, RS, LV). Rokovanie bolo rozdelené do sekcií podľa tematického zamerania - materiály, technológie, konštrukcie, ekonomika a manažment, informatika a bezpečnosť v doprave a uskutočnilo sa v 2-hodinových rokovacích blokoch. Predsedajúci boli z radov zúčastnených členov vedeckého výboru, resp. ďalší oslovení odborníci, a môžeme konštatovať, že oproti predchádzajúcim ročníkom sa zvýšila jazyková úroveň účastníkov a neboli problémy s prezentovaním v anglickom jazyku. Z celkového počtu 176 prijatých príspevkov bolo odprezentovaných 146 (83 percent). Rokovacie bloky viedlo 21 odborníkov v príslušných oblastiach a pri dvoch recenzentoch na príspevok bolo celkovo spracovaných 397 recenzných posudkov.

Jednotlivé sekcie boli v rokovaní konferencie zastúpené nasledovne:

Sekcia (zameranie)	Počet publikovaných príspevkov (z pôvodne prihlásených príspevkov)	z UNIZA	mimo UNIZA
1 - Materials	24 (36)	15	9
2 - Technology	48 (66)	27	21
3 - Construction	30 (38)	16	14
4 - Economics and Management	43 (51)	35	8
5 - Informatics and Safety	31 (57)	23	8
Spolu	176 (248)	116	60

Publikovanie príspevkov bolo zabezpečené prostredníctvom vydavateľstva Elsevier v elektronickom časopise *Procedia Engineering* a v priebehu niekoľkých týždňov boli príspevky zaradené aj do databáz SCOPUS a Web of Science. Je to okrem dôrazu na odbornú stránku príspevkov aj vďaka prof. Bujňákovi zo Žilinskej univerzity a prof. Guaglianovi z Politecnico di Milano, ktorí boli ako „guests editori“ ochotní garantovať kvalitu publikovaných príspevkov a doc. Mózerovi, ktorý zabezpečil organizačnú stránku konferencie a komunikáciu s vydavateľstvom.

Pri hodnotení konferencie treba konštatovať, že nová koncepcia sa osvedčila a zvýšila jej odbornú, ale aj spoločenskú úroveň. Ukázalo sa, že prostredie dokáže formovať, nakoľko pozitívne ovplyvnilo aj kultúru prejavu a vystupovania účastníkov.

S organizáciou konferencie bola vyjadrená všeobecná spokojnosť, veľmi pozitívne bola hodnotená aj odborná a spoločenská úroveň, za čo treba poďakovať predovšetkým organizačnému výboru pod vedením Ing. Vráblovej a prof. Bokúvku. Zabezpečenie zo strany hotela bolo rovnako na vysokej profesionálnej úrovni. Týka sa to nielen priebehu konferencie, ale aj stravy, ubytovania a ostatných služieb. V tejto oblasti sa objavila jediná pripomienka, ktorá smerovala k finančnej náročnosti poskytovaných (nepredplatených) služieb v hoteli.

Napriek pozitívnym ohlasom je potrebné upozorniť aj na nedostatky, ktoré sa vyskytli pri organizácii a počas konferencie. Pozornosť je do budúcnosti potrebné venovať hlavne dvom faktorom, ktoré čiastočne negatívne ovplyvnili celkovú úroveň konferencie. Napriek snahe o skvalitnenie komunikácie medzi pracovníkmi fakúlt formou zlučovania sekcií do príbuzných problematik sa ukázalo, že

tento krok je potrebné ešte viac prediskutovať a upraviť, nakoľko široké zameranie sekcií vo vzťahu k riešenej problematike sa neukázalo ako najlepšie riešenie. Väčším problémom ale bol zarážajúci prístup niektorých katedier UNIZA pri zabezpečovaní účasti doktorandov na konferencii, v niektorých prípadoch dokonca jej úplné (a neskrývané) ignorovanie.

Ďalší ročník konferencie TRANSCOM čaká už nové vedenie univerzity za dva roky. Pri zohľadnení všetkých pozitívnych aj negatívnych prvkov, ktoré sprevádzali TRANSCOM 2017 sme si dovolili odporučiť budúcim organizátorom nasledovné základné pravidlá:

- Dodržať novú koncepciu organizácie;
- organizovať konferenciu mimo UNIZA,
- zachovať striktnú požiadavku - príspevky, ako aj prezentácie v anglickom jazyku,
- zjednotiť požiadavky recenzentov pri posudzovaní kvality príspevkov vo všetkých sekciách,

- zabezpečiť publikovanie príspevkov v indexovanom periodiku,
- zväziť rozdelenie sekcií na základe tematického zamerania,
- riešiť prístup a aktivitu na úrovni katedier UNIZA,
- zvýšiť propagáciu konferencie v zahraničí,
- pri výbere miesta rokovania zohľadniť vo väčšej miere finančnú náročnosť poskytovateľa služieb.

Na záver by sme sa radi poďakovali všetkým, ktorí sa aktívne zapojili do prípravy a realizácie konferencie. Boli to okrem už vyššie uvedených predovšetkým členovia vedeckého výboru, ďalší členovia prípravného a organizačného výboru z jednotlivých fakúlt, recenzenti, školitelia, ale aj aktívni účastníci. Veríme, že sa ochotne zapoja aj do organizovania ďalšieho ročníka a konferencia TRANSCOM si zachová aj v budúcnosti tendenciu stúpajúcej kvality.

prof. Ing. Ján Čelko, PhD.
prorektor pre vedu a výskum UNIZA
Foto: Archív UNIZA

Medzinárodný seminár v rámci projektu CERES

Seminár Modern Experience on Young Researchers Organization sa uskutočnil na Žilinskej univerzite v Žiline 5. - 7. júla 2017. Hlavným cieľom seminára bolo produktívne stretnutie mladých výskumníkov a pedagógov z akademického prostredia v oblasti informačných technológií. Seminár bol organizovaný v rámci projektu CERES (Centers of Excellence for young REsearchers, Reg.no.544137-TEMPUS-1-2013-1-SK-TEMPUS-JPHES) súčasne s medzinárodnou konferenciou Information and Digital Technologies (IDT 2017). Zúčastnilo sa ho viac ako 40 účastníkov projektu CERES a 7 pozvaných expertov z oblasti informačných technológií.

Počas seminára boli prezentované výsledky práce mladých výskumníkov, ktoré boli zahrnuté do zborníkov CERES, konferencie IDT a časopisu Central European Researchers Journal (ISSN 2453-7314). Plánuje sa, že zborník IDT bude indexovaný v známych vedeckých databázach (IEEEExplore, Scopus a Web of Science), ktoré zaručujú zvýšenie publikačného potenciálu mladých výskumníkov.

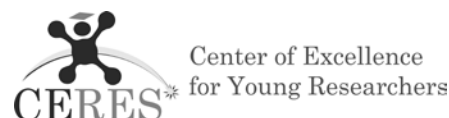
Seminár bol vedený aj s cieľom vytvoriť príjemnú atmosféru a podmienky pre aktuálne zaujímavé prezentácie. Účastníci mali možnosť zúčastniť sa aj konferencie IDT, kde mohli získať cenné skúsenosti, oboznámiť sa s modernými trendmi a zúčastniť sa diskusie k danej problematike. V rámci seminára bolo možné nadviazať kontakty a spoluprácu s výskumníkmi z iných svetových univerzít. Odborníci, ktorí vystúpili s vlastnými prednáškami a viedli tematické workshopy, boli prof. Max Viergever (Holandsko), prof. Frank Coolen (Veľká Británia), prof. Radim Briš (Česká Republika), prof. Claudio Moraga (Nemecko), prof. Charles El-Nouty (Francúzsko), prof. Marek Perkowski (USA), Dr. Michal Varga (Slovenská Republika), prof. Darya Filatova (Poľsko) a iní.

Okrem seminárov či prednášok prebiehali aj kultúrne a spoločenské aktivity. Hostia navštívili známe historické hrady Slovenska v Strečne a Trenčíne. Počas kultúrnych a spoločenských podujatých mladí vedci a účastníci projektu mali možnosť prediskutovať svoje výsledky s pozvanými expertami a inými účastníkmi konferencií IDT.

Na záver prebehlo oceňovanie najlepších prác. V rámci oceňovania boli ohodnotení aj práce mladých výskumníkov. V kategórii mladí výskumníci bola ocenená špeciálnym diplomom ESRA aj práca mladých zamestnancov a doktorandov Žilinskej Univerzity - Miroslava Kvaššaya, Jána Rabčana a Patrika Rusnáka.

Seminár má prínos pre projekt CERES určený hlavne pre mladých vedcov a ich vedúcich. Pevne veríme, že účastníci strávili na seminári CERES príjemný – užitočný čas a zúčastnia sa aj na budúcich podujatiach.

prof. Ing. Vitaly Levashenko, PhD.
Ing. Oľga Chovancová
Katedra informatiky FRI
Foto: Archív autorov

Účastníci seminára

Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva FHV ako partner Žilinského literárneho festivalu

Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva sa v tomto akademickom roku stala jedným zo spoluorganizátorov Žilinského literárneho festivalu. Tohtoročný 14. ročník Žilinského literárneho festivalu sa zameral na tému narábania s faktami v časoch, keď sme dennodenne konfrontovaní, najmä vo verejnom priestore, s ich zatajovaním, prekrúcaním a svojráznou interpretáciou.

Hlavným festivalovým priestorom v roku 2017 bola zrekonštruovaná žilinská Nová synagóga a Nadácia Polis, kde sa uskutočnila väčšina festivalového programu. Festival bol slávnostne otvorený 28. septembra 2017 v priestoroch žilinského kníhkupectva Artforum akciou s názvom Kníhkupecká noc. Program festivalu potom prebiehal na rôznych miestach v Žiline až do 8. októbra. Hlavnými organizátormi Žilinského literárneho festivalu boli Kníhkupecké Artforum, Nadácia POLIS, Stanica Žilina – Záriečie a mnohé ďalšie kultúrne inštitúcie v meste Žilina.

O prednášky bol veľký záujem

Študent Martin Ondrejka s pedagógom Mariánom Grupačom predstavili zaujímavý projekt študentov KMKD s názvom Hoaxova inkvizícia

Tento rok sa premiérovou k spomínanému literárnemu festivalu pridala i Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva (KMKD) z Fakulty humanitných vied Žilinskej univerzity v Žiline. Predovšetkým vďaka úprimnej snahe dvoch zamestnankýň KMKD, a taktiež milovníčok literatúry, Mgr. Marcely Palkechovej Kozejovej, PhD., a Mgr. Veroniky Murgašovej, PhD., sa napokon na univerzitnej akademickej pôde Fakulty humanitných vied UNIZA uskutočnili dve podujatia, ktoré boli priamou a aktívnou súčasťou tohtoročného Žilinského literárneho festivalu.

Spoločná fotografia - organizátoriek a prednášajúcich

Prvá akcia sa uskutočnila vo štvrtok 4. októbra 2017 na pôde FHV, keď sa so svojimi čitateľmi a študentmi stretol pedagóg KMKD, doc. PaedDr. Anton Lauček, PhD., a predstavil im svoju beletristickú tvorbu.

Druhý deň, štvrtok 5. októbra patril tiež KMKD. So svojimi prednáškami a príspevkami na tému dezinterpretácie spravodajstva, manipulovanie s informáciami a neobjektívneho informovania médiami vystúpili dvaja pedagógovia KMKD PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD., a Mgr. Marián Grupač, PhD. Na záver svojím príspevkom zaujala i bývala doktorandka a absolventka KMKD Mgr. Zuzana Gacíková Zuzčáková, PhD., ktorá prítomných študentov pútavo a vtípnou úvedla do sveta mestských legiend, povier a šírených klamstiev. Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva je organickou a plnohodnotnou zložkou FHV, čo napokon opäť potvrdila aj svojou aktívnou a úspešnou účasťou na ŽLF.

Mgr. Marián Grupač, PhD.
Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva FHV
Foto: Archív KMKD

OZNAM PRE PRÍSPEVATEĽOV

Uzávierka ďalšieho čísla Spravodajcu je už **1. decembra 2017**.
Tešíme sa na vaše príspevky!

Druhý ročník lahôdok z Vedeckej cukrárne 2017

Rozvojová agentúra Žilinského samosprávneho kraja pod vedením Mgr. Branislava Zacharidesa sa rozhodla po minuloročných pozitívnych ohlasoch z radov žiakov a pedagógov aj v tomto roku zorganizovať Vedeckú cukráreň - v pondelok 26. júna 2017 na UNIZA v Aule Datalan.

Študenti Strednej odbornej školy elektrotechnickej v Žiline sa najprv zúčastnili besedy o konštrukcii automobilu poháňaného solárnou energiou, jedinečnom projekte talentovaných slovenských študentov dvoch vysokých škôl - technikov zo Žilinskej univerzity v Žiline a dizajnérov z Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave pod názvom Solar Team Slovakia. O tomto výnimočnom projekte porozprával jeho vedúci Ing. Dr. Juraj Makarovič z Katedry výkonných a elektrotechnických systémov Elektrotechnickej fakulty UNIZA a po prezentácii zapojil účastníkov do zaujímavej aktivity.

Súčasťou vedeckej cukrárne bolo tento rok aj mobilné laboratórium fyziky. PaedDr. Jozef Beňuška, PhD., z Gymnázia Viliama Paulinyho-Tótha v Martine pútavo porozprával študentom o základných fyzikálnych javoch a tí si ich ochotne a s nadšením vyskúšali aj v praxi. Špeciálnym prekvapením pre časť študentov bola moderovaná prehliadka „Krajiny vln“ - stálej výstavy vlnových procesov v podaní katedry fyziky v priestoroch Žilinskej univerzity.

Ing. Martina Slavíková

Oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing UNIZA

Nekonvenčné technológie

V dňoch 22. – 23. júna 2017 sa uskutočnilo odborné podujatie – medzinárodná vedecká konferencia Nekonvenčné technológie 2017. Konferencia sa datuje od roku 2001. Podujatie sa etablovalo v povedomí širšej odbornej verejnosti a v tomto roku sa opäť uskutočnilo v nádhernom prostredí Roháčov a krásnych priestoroch rekreačného strediska UNIZA v Zuberči. Bolo to veľmi vhodné miesto pre našu konferenciu a sme potešení možnosťou mať odborné vedecké podujatie v tomto peknom a útulnom prostredí.

V rámci konferenciou Nekonvenčné technológie majú už tradične svoj priestor aj mladí adepti doktorandského štúdia, ktorí prezentujú svoje dosiahnuté vedecké výsledky. Jedným z cieľov je aj overenie vlastnej schopnosti prezentovania pred širším fórom účastníkov – školiteľov, pedagógov i kolegov.

Prvoradou snahou organizátorov je, aby témy a problémy prezentované účastníkmi neboli prednesené iba verbálne, ale zaznamenané v písomnej podobe. Takýto spôsob sa počas predošlých rokov veľmi osvedčil, a tohto roku sú príspevky vydané v riadnom čísle (1/2017) vedeckého časopisu Technológ.

Doteraz bolo sumárne vo výstupoch (zborníkoch, časopisoch i CD nosičoch) z konferencie, vrátane tohto čísla uverejnených 604 príspevkov. Tento stručný numerický údaj vydáva svedectvo o priazni účastníkov a takisto o obľúbenosti podujatia odbornou societou.

V tomto roku bolo zaslaných na uverejnenie 30 príspevkov v rôznych jazykových mutáciách (slovensky, česky, nemecky, poľsky, anglicky), čo je dobrý znak a týmto sa skvalitňuje celková úroveň konferencie. Z geografického hľadiska ide o autorov zo strednej Európy.

Konferencia mala tri bloky, počas ktorých bolo prednesených veľa hodnotných príspevkov. V rámci prvého bloku býva tradične zaradená historická prednáška. Tento rok to bola prednáška o živote a tvorbe otca parného buchara J. Nasmytha.

Každý z účastníkov dostal certifikát za svoju aktivitu a takisto niekoľko suvenírov. Podujatie naplnilo očakávania účastníkov, čo sa zisťovalo v rámci miniankety. Organizátorov kladné a povzbudivé ohlasy štartujú do ďalšej intenzívnej práce a veríme, že účastníci radi prídu aj nabadúce. Ako do-

plnkový program pre účastníkov bola zvolená návšteva Brestovskej jaskyne otvorenej v roku 2016.

Podujatie bolo podporené sponzorskou firmou VIENA International, spol. s r. po. Martin, za čo im patrí naše poďakovanie. Takisto ďakujeme vedeniu Strojníckej fakulty UNIZA za ochotu a pomoc pri organizovaní konferencie.

doc. Ing. Ján Moravec, PhD.

hlavný organizátor a editor

Katedra technologického inžinierstva SJF

Moderná univerzita potrebuje modernú športovú infraštruktúru!

Po ukončení kariéry vrcholového športovca sa vydal na cestu trénerstva, neskôr funkcionárčenia v oblasti športu. Nadšenie pre rôzne športové aktivity dokáže skĺbiť s manažérskymi princípmi. Rodák zo Spišskej Novej Vsi, milovník motoriek a športovec telom i dušou riadi Ústav telesnej výchovy UNIZA od roku 1997. O postavení a podmienkach telesnej výchovy a športu na našej univerzite sme sa rozprávali s PaedDr. Róbertom Janikovským.

Podľa mojich informácií má UNIZA v porovnaní s inými slovenskými univerzitami v ponuke najväčší počet športov. Je to naozaj tak?

Podľa mojich vedomostí je to správne konštatovanie. Roky chodíme na rôzne konferencie, kde sa z hľadiska ponuky telesnej výchovy (Tv) konfrontujeme s inými porovnateľnými školami, na ktorých je Tv doplnkový predmet štúdia, nie hlavný. 23 športov v ponuke nemá žiadna mne známa vysoká škola na Slovensku.

O vás sa hovorí, že ste vizionár v oblasti nových aktivít, ktoré sa spočiatku nemusia javiť zaujímavé, ale časom sa ich potreba potvrdí. Je to tak?

Spolu s mojimi kolegami sa snažíme, aby sme prinášali na pôdu UNIZA stále nové a zaujímavé, atraktívne športy. V minulosti boli povinné telovýchovné sústredenia, ktoré boli výborné a je škoda, že už nie sú súčasťou študijných plánov. Boli však zamerané na „klasiku“ – turistika, športové hry, základy vodáctva... Koncom 80. rokov minulého storočia sme začali pociťovať, že študent potrebuje zmenu. Prišli sme teda s myšlienkou realizovať výcvik windsurfinhu a približne 10 - 12 nasledujúcich rokov sme so študentmi veľmi aktívne robili tento šport – na Nitrianskom Rudne, Zemplínskej šírave... Záujem o tento šport začal postupne upadať a my sme opäť hľadali niečo nové. Okolo roku 2000 bol v Európe v expanzii rafting a my sme v tej dobe boli jediná škola na Slovensku, ktorá tento šport ponúkala. Chodili sme na riekú Belá do Tatier, na riekú Soča do Slovinska... Takto to fungovalo ďalších 12 – 15 rokov. Ale opäť sme si všimli, že záujem zo strany študentov sa postupne začal vytrácať. Tak sme k tomu pripojili aj atraktívnu adrenalínovú disciplínu, kaňoning. Dnes sa opäť vraciamie na slovenské rieky, pretože cítime, že študenti už opäť chcú zmenu. Ponúkame jednoduchšie splavy a „raftingy“ slovenských riek – Váh, Orava, Hron. Z adrenalínovejších športov sú to feratty, v menšom objeme pokračujem s raftingom a ponúkame aj cykloturistiku.

Odkiaľ beriete inšpiráciu, vízie...? Ako prichádzajú nové námety?

Pozeráme na to, ktorý šport v Európe a vo svete zažíva boom. Aj šport sa vyvíja. Sú určité klasické disciplíny, ktoré boli, sú aj

Skialpy na hrebeni Malej Fatry

budú (volejbal, basketbal, florbal, futsal, aerobik... – sú to populárne športy s tradíciou) a potom sú športy, ktoré sú atraktívne momentálne. My máme aktuálne v ponuke 23 športov a v priebehu 3 – 5 rokov vždy dôjde k obmene 2 – 3 športových disciplín. To, o čo nie je záujem, vyradíme a zaradíme novšie. Niekedy je to paradoxne viac o názve športu ako o jeho náplni.

Čo je teraz medzi študentmi moderné?

Napríklad crossfit alebo funkčný tréning. Kedysi sa to volalo kruhové posilňovanie a bolo to súčasťou športovej prípravy, ale študenti chcú akčné názvy, a preto reagujú napr. na crossfit. To platí aj pre bojové športy – karate, džudo... Kedysi sme mali silné džudo i karate, postupne sme prešli cez ďalšie bojové umenia –aikido, taekwondo a dnes ponúkame základy bojových umení, thajský box a sebaobranu. A tí, ktorí majú záujem o úpolové športy sa prihlásia. Ak by sme ale vypísali „len“ džudo, karate..., ani to neotvoríme. Skrátka, vychádzame z analýzy toho, čo sa vo svete masového športu aktuálne deje. A ďalej vychádzame z našich finančných a personálnych možností. A ak sa nám niečo javí zaujímavé, snažíme sa aktivity rozbehnúť.

Nápad je jedna vec, druhá vec je realizácia. Máte istý počet zamestnancov, ktorý sa na niečo špecializujú, nie na všetko. Ako riešite odborné zabezpečenie k neustále sa meniacej sa ponuke športov?

Z kolektívu, ktorý máme, sa nájdu ľudia, ktorí sa chcú zdokonaľiť v novom športe a urobiť si inštruktorské (trénerské) skúšky z daného športu. Je to v podstate graduačný rast telocvikárov. Takto sme absolvovali základný výcvik pre inštruktora raftingu, windsurfinhu, jumpingu, či kondičného posilňovania... Niečo zabezpečujeme aj s pomocou externistov. Momentálne ponúkame ako novinku ferraty a máme šťastie, že máme 2 kolegov, ktorí sa týmto športom zaoberajú vo svojom voľnom čase. Prišli s touto myšlienkou, my sme zakúpili výstroj pre pedagógov a študentov a začíname s touto aktivitou. Samozrejme, nejdeme hneď do extrémnych trás, ale postupne zvyšujeme náročnosť.

Kvalitné materiálové zabezpečenie nestojí málo, práve naopak. Z akých zdrojov financujete túto náročnú oblasť?

ÚTV z hľadiska rozpočtu funguje podobne ako ostatné pracoviská, t. j. sme radi, ak máme finančné prostriedky na pokrytie miezd a odvodov... Ostatné financie ➤➤

si zháňame vlastnými aktivitami. Máme určité príjmy z prevádzky našich fitnesscentier, v minulosti to boli financie za športové podujatia, ktoré sme organizovali pre iné subjekty. Dnes sa orientuje skôr na rôzne výzvy a granty. Napríklad v tomto roku sme boli úspešní v 4 grantových výzvach a získali sme do 20 000 eur, z ktorých práve na vodácke aktivity sme cielene žiadali, dostali a už aj zakúpili vodácku výstroj zhruba za 10 000 eur. Škola ani ministerstvo nám na to finančne neprispievajú!

Také množstvo výstroje treba niekde skladovať? Máte dostatok priestorov?

Sklad máme dosť veľký a nájdete v ňom všeličo – neoprénové oblečenie, prilby, záchranné vesty, lode, rafty, surfy, bicykle, lyže, snowboardy... Za približne 20 rokov sa nám podarilo zakúpiť veľa kvalitného športového materiálu a mnohé špecializované pedagogické pracoviská by nám mohli závidieť, pretože oni toľko kvalitného materiálu určite nemajú.

Čím to je?

Myslím, že je to schopnosť získať peniaze z grantov, ale boli to aj reklamní partneri, ktorí nás sponzorovali. Navyše, dokážeme presvedčiť študentov, že ak aj malou sumou prispievajú na rozvoj športu, tak pri ich počte sa vytvorí istý finančný potenciál, z ktorého môžeme postupne potrebné veci zabezpečiť. Máme elektronický systém evidencie vstupov do posilňovní a podľa toho vieme, že v rokoch 2012 – 2016 navštívilo naše dve posilňovne viac ako 280 000 študentov. Ročne naše posilňovne navštívi cca 50 000 študentov. To nám môžu komerčné posilňovne len závidieť. Som rád, že šport na UNIZA je rozvinutý aj napriek tomu, že nie všetky školy prešli takým drastickým opatrením, aké bolo urobené u nás na univerzite.

Čo máte na mysli?

V 90. rokoch Tv a telovýchovné sústreďenia vypadli zo študijných programov ako riadne predmety a dostali sa do pozície úplne okrajových (nepovinných) predmetov. V tom čase sme mali naozaj veľký problém s počtom študentov, ktorí chodia na Tv. Napríklad v roku 2006/2007 sme mali len 1900 študentov Tv, ešte predtým dokonca len 1500. Podotýkam, že v tom čase na univerzite študovalo 10 000 denných študentov. Percentuálne zastúpenie bolo na úrovni 15 percent, postupne sme sa dostali na číslo 4000 študentov prihlásených na Tv pri znižujúcom sa celkovom počte študentov. Dnes navštevuje Tv asi 42 percent z celkového počtu študentov. Našou víziou je, ak bude Tv naďalej ako voliteľný predmet, udržať si podiel študentov so zapísanou Tv na úrovni 40 – 50 percent, samozrejme, radšej 50.

Aký je aktuálny stav vyučovania Tv v podmienkach UNIZA?

Nie všetky fakulty to majú rovnako. Ale v zásade platí, že študenti v 1. a 2. ročníku, niekedy aj vo vyšších ročníkoch, majú možnosť vybrať si Tv, absolvovať ju a získať kredit do hodnotenia. Aj to je určitý motivujúci faktor, ale skôr máme skúsenosti, že keď študenti zistia, aké tu majú možnosti na športovanie, naštartuje ich to k tomu, aby aj vo vyšších ročníkoch s telocvikom pokračovali.

Je podľa vás reálne, aby sa zmenil status Tv a zmenila sa z výberového predmetu na povinný?

Je to jeden z našich dlhodobých, ale prioritných cieľov! Niektorí členovia vedenia univerzity sú tomu naklonení. Konkrétne ide o to, aby sa Tv minimálne v 1. a možno aj v 2. ročníku opäť stala povinným predmetom v rámci jednotlivých študijných programov na všetkých fakultách.

Závisí to od rozhodnutia jednotlivých fakúlt, ale myslím si, že by to mohlo byť reálne. Navyše, táto skutočnosť by nám výrazne pomohla k rovnocennému využívaniu našich športových objektov v rámci celého dňa. Keďže Tv je voliteľný predmet, študenti naň chodia až po ukončení všetkých povinností, preto máme enormne vyťažené športové objekty v popoludňajších a večerných hodinách (od 17.00 – 22.00 h), ale dopoludnia sú objekty málo využívané. Niektoré z nich ponúkame do prenájmu iným školám. Aj pri zachovaní súčasného stavu si vieme predstaviť, že by fakulty mali definovaný priestor na tento voliteľný predmet a my by sme im vytvorili priestor podľa záujmu o jednotlivé športy.

Vyučovanie v neskorých popoludňajších a večerných hodinách zrejme čiastočne komplikuje život učiteľov z ÚTV - prakticky sú v práci v úplne rozdielnych hodinách ako ostatní zamestnanci...

Áno. Posilňovne sú otvorené od 9.00 – 21.00 h a telocvične sú využívané hlavne v čase od 16.00 – 22.00 h. Počas semestra sú naši učitelia v práci neskoro popoludní alebo večer. Samozrejme, máme to nastavené tak, aby nikto z nich neučil len večer, ale pravdou je, že pracovný čas mojich kolegov je veľmi rozhádzaný. Na to ich upozorňujeme už počas výberového konania. Za tie roky sme si na to zvykli, ale často si na to nezvyknú naši partneri...

To je všeobecne problém športovcov...

To áno. Často sme mimo domu, stále na cestách, sústreďeniach, súťažiach... Nieкто to zvláda lepšie, nieкто horšie. Ale nám pomáha to, že naša práca je aj naším koníčkom!

Kolko učiteľov pracuje na ÚTV?

Momentálne 13 a každý z nich zastrešuje 2 – 3 špecializácie, okrem toho metodicky vedie minikolektív ďalších učiteľov, ktorí sa na danom športe podieľajú. Máme aj také športy, pri ktorých učiteľ okrem výučby vedie vybraný okruh reprezentatov našej univerzity a pripravuje ich rôznymi formami na športové vyvrcholenia akademických súťaží. Popri klasickej výučbe je tu teda ďalší rozmer práce učiteľov – organizovanie športových súťaží a oblasť prípravy družstiev na reprezentáciu UNIZA v týchto súťažiach. To všetko zaberá značnú časť pracovného úväzku učiteľov (čo mnohí zamestnanci UNIZA asi nevidia). A pri tom všetkom nemôžem zabudnúť na propagovanie našich aktivít. V tomto smere rôznymi formami komunikujeme so študentmi aj zamestnancami. A v tom musíme naďalej pokračovať.

Aj z pohľadu usporadúvania počtu športových súťaží za rok ste v porovnaní s inými univerzitami viac aktívny. Čo všetko organizačne zabezpečujete?

Pre študentov sú najznámejšie univerzitné športové dni, ktoré sa konajú v mesiacoch október – november a zapája sa do nich približne 800 – 1000 študentov. Dlhodobé súťaže v rámci našej UNIZA sú Vysokoškolské ligy – florbal, volejbal, futbal. Veľmi obľúbená súťaž na konci zimy sú Majstrovstvá univerzity v lyžovaní a snoubordingu. Potom sú to regionálne a celoslovenské súťaže. Zvyčajne sa nám darí postúpiť a získať medailu aj na Akademických majstrovstvách Slovenska alebo na Finálne univerzít. Tieto podujatia sa každý rok striedajú a každé 4 roky sa organizuje Univerziáda. V tomto roku sme vyhrali Finále univerzít vo volejbale mužov, aj žien, v basketbale sme získali striebro a vo futsale sme boli tretí. Týmito výsledkami sme sa zaradili medzi najúspešnejšie univerzity Slovenska. Pravidelne sa uchádzame o organizovanie univerziády či akademických majstrovstiev Slovenska. Naposledy sme organizovali Finále univerzít tohto roku aj vlni, AMS pred tromi rokmi a univerziádu v roku 2008.

Ktorý šport na UNIZA vykazuje najlepšie výsledky?

Medaily nosíme pravidelne z volejbalu, basketbalu, futbalu a florbalu. Športové aktivity jednoznačne patria k univerzite a ja oceňujem, že naša univerzita - univerzita s tradíciou, podľa svojich možností, vytvára priestor pre Tv, šport a voľnočasové aktivity študentov. To ale neznamená, že ich vytvára v dostatočnom objeme a kvalite.

Čo by sa podľa vás dalo vylepšiť?

Môžeme si brať príklad z niektorých blízkyh zahraničných univerzít, ktoré dokážu významne podporovať športovcov – ➡➡

kolektívne športy, ale aj individuálne – atletika, plávanie. Športovci propagujú doma aj v zahraničí meno univerzity a trúfam si povedať, že výrazne môžu prispieť k tomu, že na univerzitu prídu ďalší športovci, ale aj nešportovci. Nešportovci vedia, že sa tam majú na koho pozeráť a športovci vedia, že tam majú vynikajúce tréningové zázemie. Myslím, že v našich podmienkach by univerzita mohla športovcov podporovať formou športového motivačného štipendia, bezplatného ubytovania a stravovania. To som napríklad ja, ako bývalý vrcholový športovec, počas štúdia zažil a nemyslím si, že to boli závažné financie. Čo tu ale najviac chýba, a to je už dlhé obdobie aj naša najväčšia trauma, to je multifunkčná športová hala určená na výučbu Tv, ale aj na rozvoj športu, ktorý by reprezentoval univerzitu. Tá by tešila nás, študentov, ale aj zamestnancov. Ďalej je to otázka rekultivácie športového areálu s atletickou dráhou. Žiaľ, na Slovensku sa do výstavby športovej infraštruktúry investuje veľmi málo. Nechcem nikoho kritizovať, ale stačí sa pozrieť pár desiatok kilometrov za hranice – do Čiech, Poľska... Každé mestečko má atletickú dráhu, väčšia dedina športovú halu. Športová hala chýba mestu, univerzite a my sa budeme snažiť dotiahnuť túto víziu do úspešného konca.

Vidíte v tomto smere vo vedení UNIZA podporu?

Áno. Všetky projekty ale stoja na úrovni financovania. Dokonca projekt atletickej dráhy má stavebné povolenie, spracovanú projektovú dokumentáciu, je deklarovaná spolupráca s mestom, VUC-kou... Všetko v rovine sľubov. Žiaľ, ak niekto, najskôr ministerstvo, neuvolní financie, granty..., tak budeme stáť na mieste. A prečo sa výzvy z európskych štrukturálnych fondov netýkajú výstavby športovej infraštruktúry?

Aké sú vaše predstavy v súvislosti s podmienkami pre šport na univerzite?

Na UNIZA je veľa vecí naozaj dobrých. Veľmi slušné ubytovanie, najmä v porovnaní s inými slovenskými univerzitami, kvalitné stravovanie... Voľnočasové aktivity a šport môžu byť ďalším momentom, ktorý bude pri rozhodovaní študentov rozhodujúci. Aj v propagačných aktivitách univerzity by táto oblasť mohla byť ešte viac preferovaná. Tí, ktorí športujú teraz na hrboľatej tráve by určite radšej športovali na kvalitnej dráhe alebo v športovej hale. Doteraz sme budovali univerzitu - objekty, prednáškové sály... To je, samozrejme, v poriadku, ale je už najvyšší čas začať investovať aj do oblasti športovej infraštruktúry. Navyše, od roku 1984, keď som prišiel na univerzitu, nebol tu postavený žiadny nový športový objekt. Boli zrekonštruované časti existujúcich priestorov, ale nič nové! To je už 33 rokov.

To, čo sa zrekonštruovalo, bolo veľkou zásluhou ÚTV. Podieľali sme sa na tom nielen ideovo, ale aj finančne a pri prestavbách sme odpracovali množstvá hodín. V tomto smere má univerzita čo doháňať, najmä, ak sa chceme priblížiť na úroveň svetových univerzít. Ja som počas zahraničných súťaží prešiel množstvo univerzitných kempusov a musím povedať, napokon aj iní učitelia vrátane vedenia UNIZA to museli na vlastné oči vidieť, že univerzitný kempus tvorí tretina priestoru určeného na vyučovanie a dve tretiny sú priestorom na voľnočasové aktivity – parky, športoviská

O výstavbe športovej haly sa hovorí pomerne dlho. Aká je realita?

V posledných rokoch sa veľmi zintenzívil proces prípravy tejto haly v podmienkach UNIZA, vyčlenilo sa miesto, kde by mala hala stáť, prešlo to územným plánom mesta, momentálne sme v štádiu tvorby základnej projektovej dokumentácie. Na to, aby sme dali spracovať podrobnú projektovú dokumentáciu na stavebné povolenie, je potrebné vybrať výberovým konaním dodávateľa. Verím, že tento krok bude nasledovať v tomto čase! Čakáme, či nám peniaze dá ministerstvo, či sa budú dať čerpať z fondov a prípadne, či do toho dá nejaké zdroje univerzita. Aj vedenie univerzity nám dáva za pravdu, že UNIZA takúto halu potrebuje – napokon, mohla by slúžiť aj na iné ako len športové podujatia. Ráta sa s kapacitou 300 – 500 divákov, mohli by tam byť aj rôzne kultúrno-spoločenské akcie.

Vy máte za sebou úspešnú kariéru lyžiara. Ako si na ňu spomínate z pohľadu vytvorených podmienok?

V období 70. – 80. rokov minulého storočia sme sa ako športovci mali veľmi dobre. Všetky sústredenia, stravu, výstroj... sme mali zdarma. Našou úlohou bolo podávať výsledky a stíhať školu. Kedysi si mohlo dieťa z normálnej rodiny dovoliť športovať, dnes to z finančného hľadiska jednoducho nejde. V minulosti boli mnohé veci na veľmi dobrej úrovni, ale bez náhrady boli zrušené!

Ako ste sa dostali k lyžovaniu?

Začínal som v rodnej Spišskej Novej Vsi ako 9-ročný chlapec, keď tam založili lyžiarsky oddiel. Ja som doň prišiel o rok, dva neskôr a všetci boli lepší ako ja. To ma najskôr odrádzalo, ale napokon ma to posúvalo ďalej. V 13. rokoch som sa už zúčastnil v Taliansku na neoficiálnych majstrovstvách sveta žiakov. Významný medzník v mojom športovom živote bolo štúdium na Športovom gymnáziu v Kežmarku, ktoré bolo vytvorené podľa vzoru športového lyžiarskeho gymnázia v rakúskom Schladmingu. Na tú dobu bolo takto zamerané gymnázium u nás niečo neslýchané. Bývali sme v hoteli Štart,

Preteky na Martinských Holiach, r. 1980

3-krát denne sme mali zabezpečenú stravu, dostávali sme štipendium, chodili sme do školy len 4 dni v týždni, dvojfázové tréningy, sústredenia... Mali sme skutočne vynikajúce podmienky a výkonnostne sme išli hore. V tomto období som sa rozhodol pre oblasť, ktorej sa chcem venovať celoživotne, teda šport. Po skončení gymnázia som študoval trénerstvo lyžovania na Fakulte telesnej výchovy v Bratislave.

Na gymnáziu ste mali spolužiakov, ktorí sa dodnes aktívne venujú športu.

Boli sme veľmi dobrý kolektív a veľmi sme si to užívali. Dodnes sa stretávame, aj nedávno sme mali stretnutie u nás, na Roháčoch. Medzi mojimi spolužiakmi boli aj Jana Gantnerová-Šoltýsová, Jana a Iveta Harvanová, Stano Vozárik (dnes servisman Petry Vlhovej, predtým bratov Žampovcov)...

Aké lyžiarske úspechy ste dosiahli?

Keď som bol aktívny športovec, získal som niekoľko titulov a medailových umiestnení. Z tých vzácnejších, ešte z éry Zemana a Sochora, môžem spomenúť, že som bol druhý na majstrovstvách Československa dospelých, 3-krát som bol majstrom Slovenska v slalome mužov a niekoľko medailí mám z univerziád a akademických majstrovstiev Slovenska. Z medzinárodných súťaží môžem spomenúť akademické majstrovstvá Rakúska, Nemecka, Francúzska, Švajčiarska..., kde som na prelome 70. – 80. rokov získal umiestnenia na medialových pozíciách. Vtedy som patril medzi špičku slovenského, v širšom rozmere aj československého lyžovania. Neskôr som sa venoval trénerskej práci. V Slávií VŠDS Žilina som mal dvoch pretekárov na svetovej univerziáde. Potom som prešiel na funkcionársku dráhu - som členom výkonného výboru Slovenskej asociácie univerzitného športu a na posledných troch svetových ➤

zimných univerziádach som viedol našu slovenskú výpravu. So športom teda žijem naďalej aj po ukončení aktívnej športovej a trénerskej dráhy.

Ako ste sa dostali do Žiliny na dnešnú UNIZA?

Manželka bola zo Žiliny a okrem toho tu bola príležitosť získať prácu. Nastúpil som na katedru telesnej výchovy, najskôr na zastupovanie, od 1. apríla 1984 tu pôsobím ako učiteľ, odborný asistent.

Dnes ste vo funkcii riaditeľa ÚTV. Ako si spomínate na začiatky fungovania tohto ústavu?

Ústav vznikol v roku 1993 z Katedry telesnej výchovy. Prechod medzi katedrou a ústavom nebol dramatický a vyplynul z vtedajšieho stavu v oblasti zabezpečovania výučby Tv. KTV bola pod jednou z fakúlt, ale zabezpečovala výučbu Tv pre všetkých študentov vtedajšej VŠDS. Tento nesúlad sa odstránil vytvorením celouniverzitného pracoviska v podobe ústavu. Problémom bolo skôr, že telesná výchova a telovýchovné kurzy sa posunuli do inej roviny. Od začiatku sme si museli budovať nové zázemie, bojovať o záujem o študentov..., ale o tom sme už hovorili.

Máte okrem lyžovania aj iné záľuby?

Tých mám pomerne veľa. V lete bicyklujem, hrám tenis, v zime sa okrem lyžovania venujem skialpinizmu alebo bežkovaniu. Nevýhľadávam extrémne terény, skôr je to taká zimná turistika na lyžiach. Ale pravdou je, že 1 – 2 krát za sezónu si idem zasúťažiť na lyžiarske preteky kategórie masters, kde sa stretávam s bývalými kamarátmi, a na trati si nič nedarujeme...

Počula som, že vašou vášňou sú motorky.

Áno, od 10 – 12 rokov ma k nim trochu viedol otec. V meste jazdím na skútri, na veľkej cestnej motorke jazdím po dlhších trasách a mám aj enduro, na ktorom jazdím do terénu napr. na huby... Motorky ma bavia, je

Relax i adrenalin na motorke

to pre mňa relax. Momentálne mám už 13. motorku v poradí. Začínal som so staršími motorkami, teraz už mám také, ktoré by mi mohli vydržať aj do dôchodku...

Jazdíte sám?

Väčšinou áno, aj keď to nie je najsprávnejšie, ale zvykol som si. V mojom okolí som nemal kamarátov, ktorí by jazdili na motorke. Teraz mám dvoch – troch. Ale skupina ma neláka, to má aj isté riziká.

Kde najďalej ste boli na motorke?

Často a rád jazdím do Álp a Dolomitov, sú tam krásne horské cesty, sedlá, priesmyky... Rád by som prešiel na motorke Nórsko, kde som už bol 3-krát bicyklovať, ale dostal som sa len po Lillehammer a horu Trollov. Mojmým cieľom sú Lofoty, či legendárny Capo nord. Láka ma aj Škótsko či Rumunsko. Sú to krásne krajiny, ale tým nechcem povedať, že nie je pekne aj na Slovensku. Slovensko

mám veľmi rád, a som presvedčený, že patrí medzi najkrajšie krajiny sveta.

Ste športovec telom i dušou, máte v rodine nasledovníka?

Vychoval som 4 deti, mám 3 vnúčatá, ale nikto z nich sa zatiaľ športu nevenoval aktívne na vrcholovej úrovni. Naučil som ich základné športové aktivity a viedol som ich k tomu, aby brali šport ako pozitívnu súčasť života.

Vaše motto?

Myslí pozitívne a hľadá riešenia na zdolávanie výziev! Nehľadaj dôvody, prečo sa niečo potrebné nedá urobiť!

Slavka Pitoňáková

Foto: Archív PaedDr. Róberta Janikovského

Recertifikačný audit na SjF opäť s úspechom

Strojnícka fakulta začala používať systém kvality ISO v roku 2007, kedy jej bol po prvýkrát udelený certifikát. Fakulta má vypracovanú politiku kvality pre dlhšie časové obdobie a pre akademický rok sa stanovujú ciele kvality, ktoré sa v rámci preskúmania manažmentom podrobne vyhodnocujú. Na SjF UNIZA sa v trojročných cykloch každoročne uskutočňujú dva dozorné a jeden recertifikačný audit. Po desiatich rokoch sa zavedený systém ukázal ako životaschopný a vhodný pre podmienky strojníckej fakulty. Vzhľadom na fakt, že platnosť pôvodnej normy ISO 9001: 2008 končí dňa 15. septembra 2018 a tým aj platnosť terajšieho certifikátu, pokúsili sme sa o získanie nového osvedčenia už v tomto roku.

V apríli tohto roku sa na SjF uskutočnil externý audit, ktorý vyko-

nala renomovaná firma BUREAU VERITAS. Počas neho sa overovali všetky potrebné reálie a procesy, ktoré sú nevyhnutné pre bezproblémový chod pracoviska a poskytujú dôkaz o implementovaní systému do celej štruktúry fakulty. Výsledkom recertifikačného auditu bolo udelenie osvedčenia podľa novej normy ISO 9001: 2015. Takéto potvrdenie o vnútornom systéme kvality dáva fakulte potrebný kredit najmä pre oblasť výrobnjej sféry, pretože nej realizuje viaceré projekty a zadávateľ takého potvrdenie systému kvality pracoviska priamo vyžaduje.

doc. Ing. Ján Moravec, PhD.
manažér kvality Strojníckej fakulty UNIZA

Vedecká konferencia zameraná na inžinierske vzdelávanie

V dňoch 18. – 21. septembra 2017 sa na Azorských ostrovoch (Terceira, Portugalsko) konala 45. výročná konferencia SEFI – vedecká konferencia zameraná na inžinierske vzdelávanie. SEFI (European Society for Engineering Education) konferencia je najväčšou akciou svojho druhu v Európe, keďže na nej ide o jedinečnú príležitosť pre profesorov, študentov, priemyselné a profesijné organizácie vymeniť si svoje názory, stretnúť sa so svojimi rovesníkmi a vytvoriť európsku sieť kontaktov.

Odovzdávanie pamätnej medaily UNIZA prof. Greet Langie (Vice Dean: Faculty of Engineering Technology, Leuven Engineering and Science Education Center (LESEC) KU Leuven, Belgium).

prof. Kamel Hawwash, Director of the School of Engineering's Teaching and Learning Centre Department of Civil Engineering, University of Birmingham, UK.

Francoise Come, Secretary General European Society for Engineering Education – SEFI, Brusel.

Juho Tiili, head of SEFI PWG (Physics Working Group), Tampere University of Applied Sciences Finland.

V rámci konferencie sa okrem prezentácie spoločných príspevkov uskutočnilo aj záverečné stretnutie k projektu readySTEMgo: Strategic Partnership: Early identification of STEM readiness and targeted academic interventions, na ktorom UNIZA spolupracuje ako kľúčový partner.

Ďalšími spolupracovníkmi sú KU Leuven (BE), Technische Universität Hamburg-Harbug (DE), Aalto University (FI), Budapešti Muszaki Es Gazdasagtudományi Egyetem (HU), The University of Birmingham (UK), SEFI (BE). Cieľom projektu je identifikovať príčiny odchodu študentov prvého ročníka univerzitného štúdia zameraného na STEM (Science-Technology-Engineering-Mathematics) a hľadanie nástrojov, ktoré by dokázali pozitívne ovplyvniť daný stav. Viac informácií o projekte je na stránke <https://iiv.kuleuven.be/english/readystemgo>.

Po skončení stretnutia boli na znak vďaky a spolupráce partnerom odovzdané pamätné medaily UNIZA. Nasledujúca SEFI Annual Conference 2018 sa uskutoční v Copenhagene.

doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD.
prodekan pre vedu a výskum na EF
zodpovedný riešiteľ projektu readySTEMgo za UNIZA
Foto: archív doc. PaedDr. Petra Hockicka, PhD.

Medzinárodná vedecká konferencia ICSMESP 2017

S podporou dekana FBI prof. Ing. Zdenka Dvořáka, PhD., sa v dňoch 14. – 16. júna 2017 v Prahe úspešne uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia ICSMESP 2017 – International Conference on Structural and Mechanical Engineering for Security and Prevention 2017. Konferencia bola organizovaná Fakultou bezpečnostného inžinierstva UNIZA, spolu s Óbuda University v Budapešti (Dónat Bánki Faculty of Mechanical and Safety Engineering) z Maďarska, Univerzitou Obrany v Brne (Fakulta vojenských technológií), Českým vysokým učením technickým v Prahe (Stavebná fakulta), Willenberg Foundation v Prahe a patronát nad konferenciou prevzalo NATO - sekcia Emerging Security Challenges Division Programu Science for Peace and Security.

Medzinárodnú vedeckú konferenciu slávnostne otvorili úvodným slovom dekan FBI prof. Ing. Zdeňk Dvořák, PhD., plk. doc. Ing. Pavel Maňas, PhD., z Fakulty obrany a prof. Ing. Vladimír Křístek, DrSc., z ČVUT v Prahe. Konferencia sa konala v kongresovom centre Masarykova Kolej v srdci Prahy. Účastníci, ktorí sa na konferencii aktívne zúčastnili z rôznych kútov Európy (Francúzsko, Portugalsko, Taliansko, Rumunsko, Slovinsko, Maďarsko, Rusko a, samozrejme, zo Slovenska a z Českej republiky), boli potešení z vysokej odbornej úrovne konferencie, dobrej organizácie a veľmi priateľskej atmosféry.

Medzi zúčastnenými sa rozpútala horlivá vedecká debata na rôzne prednášané príspevky z rozličných oblastí spojených s bezpečnostným inžinierstvom a to hlavne zameraných na výskum v oblasti nových materiálov pre zvýšenie bezpečnosti, konkrétne odolnosti prvkov, techniky pre ne-deštruktívne skúšky materiálov, výpočtové modely pre výnimočné zaťaženie konštrukcií, nové spôsoby deaktivácie bômb, šírenie tlakových vln od výbuchu v multivrstevnatom prostredí, vývoj nových snímačov pre experimentálne merania a mnoho ďalších. Príspevky z konferencie sú publikované v časopise „Key Engineering Materials“ indexovanom v databáze SCOPUS a mnohých ďalších.

Súčasťou konferencie bol aj banket v historickom centre Prahy, kde bola slávnostne odovzdaná plaketa Christiana J. Willenberga. Cena je pomenovaná po vojenskom stavebnom inžinierovi Christianovi Josefovi Willenbergovi (1676 - 1731), plukovníkovi Alsaského regimentu, prvom stavebnom profesorovi v strednej Európe a zakladateľovi Českého vysokého učení technického (ČVUT) v Prahe. Cena sa odovzdáva inžinierom v oblasti bezpečnosti pri návrhu, stavbe a vedeckej práci vo vojenskom a civilnom inžinierstve. Plaketa bola udeľená p. Jindřichovi Frýdlovi za vynikajúce odborné schopnosti a charakterové vlastnosti, široký rozhľad v odbore, vlastné významné prínosy a mimoriadne úspešné pracovné výsledky.

Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí konferenciu podporovali a verili v jej úspech (členovia Katedry technológie stavieb FS ČVUT – Ing. Václavovi Pospíchalovi, PhD., prof. Ing. Vladimírovi Křístkoví, DrSc.; doc. Ing. Bohušovi Leitnerovi, PhD., z FBI

Slávnostné otvorenie konferencie dekanom FBI UNIZA prof. Ing. Zdeňkom Dvořákom, PhD.

Odovzdávanie plakety Christiana J. Willenberga Jindřichovi Frýdlovi.

UNIZA; doc. Pavlovi Maňasovi, PhD., z Univerzity obrany; Assoc. prof. Michel Arrigoni PhD., z ENSTA Bretagne z Francúzska; Assoc. prof. Tunde Kovacs z Obudai University z Maďarska; Dr. Jovanovi Trajkovicovi so Slovinska a plk. Ing. Vladimírovi Kavickému, PhD., z Ministerstva obrany SR. Vďaka patrí aj členom vedeckého výboru, ktorí konferenciu zastrešili po odbornej stránke. Viac informácií je možné nájsť na

<http://www.willenbergfoundation.com/conferences-and-events/icsmesp-2017>.

Autori: Ing. Alexander N. Kravcov, PhD.
Stavebná fakulta ČVUT Praha
Ing. Lucia Figuli, PhD.
KTVI FBI UNIZA

Foto: Ing. Lucia Figuli, PhD.
KTVI Fakulta bezpečnostného inžinierstva UNIZA

XXVI. rusko-slovensko-poľský seminár

V dňoch 21. – 25. augusta 2017 sa konal v poradí už XXVI. rusko-slovensko-poľský seminár s názvom „Teoretické základy stavebného inžinierstva“. Seminár sa tento rok konal na pôde organizátora z Varšavskej Polytechniky. Stavebná fakulta Žilinskej univerzity v Žiline bola spoluorganizátorom semináru, ktorého sa pravidelne zúčastňujú Moskovská štátna stavebná univerzita, Varšavská Polytechnika a Vroclavská Polytechnika. Každé tri roky je zapojená ďalšia jedna, alebo viaceré univerzity z Ruska, v tomto roku nás navštívili kolegovia z dvoch univerzít, a to zo Samarskej štátnej univerzity architektúry a stavebníctva a Donskej štátnej technickej univerzity v Rostove nad Donom.

Seminár bol tradične rozdelený na prednáškovú časť trvajúcu dva dni, návštevu historických priestorov univerzity a na odbornú exkurziu. Prednášková časť bola rozdelená na 4 sekcie:

1. Stavebná mechanika
2. Stavebné konštrukcie
3. Geodézia a geotechnika
4. Stavebné materiály a technológie, organizácia a manažment stavieb.

Počas seminára bola účastníkom prezentovaná zrekonštruovaná historická budova rektorátu z roku 1899. Štvrtok bol vyhradený na prehliadku historického centra Varšavy, ktoré bolo z veľkej časti obnovené po takmer totálnom zničení počas druhej sv. vojny vrátane Kráľovského paláca. V rámci prehliadky sme mali možnosť vidieť areál Kráľovského paláca, Baziliku Sv. Jana, kostol Sv. Anny, trhové námestie, hradby a iné časti starého mesta.

Možno konštatovať, že XXVI. rusko-slovensko-poľský seminár, tak ako každý rok, splnil svoje ciele. Zborník príspevkov zo seminára spracovali kolegovia z Varšavy cez renomované vydavateľstvo MA-TEC Web of Conferences. Zborník obsahuje 185 príspevkov zo všetkých troch krajín. Seminár obohatil účastníkov nielen po odbornej stránke, ale ponúkol im aj možnosť oboznámiť sa s krajinou a kultúrou partnerov a nadviazať osobné kontakty. Veľkým pozitívom je

účasť veľkého počtu mladej generácie výskumníkov, takže o budúcnosť seminára sa nemusíme obávať. Ďalší ročník seminára budú organizovať kolegovia z Ruska v roku 2018 v Rostove nad Donom.

Organizačný výbor R-P-S seminára
Stavebná fakulta UNIZA

InvEnt 2017

Priemyselné inžinierstvo je vedný odbor, ktorý s rozvojom hospodárstva neustále nabera na popularite. Priemyselné podniky neustále hľadajú spôsoby ako spraviť výrobu efektívnejšou a produktívnejšou a tým si zabezpečiť konkurenčnú výhodu na trhu. Katedra priemyselného inžinierstva (KPI) na Strojníckej fakulte UNIZA už takmer 50 rokov pripravuje špičkových odborníkov pre potreby praxe. O tom, že to nie je len klíšé, svedčí uplatnenie absolventov, ktorí v súčasnosti pôsobia nielen ako priemyselní inžinieri, ale aj ako vrcholoví manažéri vo viacerých kľúčových priemyselných podnikoch doma aj v zahraničí.

Určite je to aj výsledkom kvalitného vzdelávania, ktorého súčasťou sú aktivity pomáhajúce študentom príjemnou formou získať skúsenosti od kolegov z iných univerzít na Slovensku a v okolitých krajinách. Preto na KPI práve študenti druhého ročníka doktorandského štúdia organizujú každoročne konferenciu InvEnt. Tento rok sa v dňoch 19. – 21. júna v poľskom meste Szczyrk podarilo úspešne realizovať už dvanásť ročník tohto podujatia.

História konferencie je však oveľa dlhšia. Prvý ročník konferencie InvEnt bol prirodzeným vyústením niekoľkých seminárov doktorandov, ktoré vytvárali priestor pre prezentáciu vedeckovýskumných prác katedry.

Myšlienku organizovať medzinárodné stretnutie, ktoré bude reflektovať najnovšie výskumné trendy pre priemyselnú sféru priniesol vtedajší vedúci katedry prof. Ing. Branislav Mičieta, PhD., spolu s prof. Ing. Milanom Gregorom, PhD. Myšlienka Invention Enterprises, v skratke InvEnt, sa úspešne udržala až do súčasnosti.

Aktuálny ročník konferencie priniesol témy, ktoré sa zaraďujú predovšetkým do pokrokového priemyselného inžinierstva (Advanced Industrial Engineering – AIE). Aktuálne otázky priemyselného inžinierstva boli prezentované v témach adaptívnych výrobných systémov, simulácie v logistike podnikov a ich stratégií či simulácie v ergonómii. Odznali tiež príspevky, ktoré rozširujú aplikáciu princípov priemyselného inžinierstva

aj mimo bežnej sféry spracovateľského priemyslu, ako je napríklad využitie agentnej simulácie v zdravotníckych zariadeniach. Teda všetko témy smerujúce k problematike podnikov budúcnosti (Factory of the Future – FoF). Súčasťou konferencie boli, samozrejme, aj neformálne stretnutia, exkurzia vo výrobných priestoroch pivovaru Żywiec a výlety do prírody. Cieľom konferencie InvEnt je spájať študentov doktorandského štúdia v oblasti Slovenska, Česka, Poľska a iných krajín a zabezpečiť tak výmenu poznatkov a nadväzovanie nových kontaktov. To aktuálny ročník splnil.

doc. Ing. Ľuboslav Dulina, PhD.

Foto: Ing. Miroslav Fusko, PhD.

Katedra priemyselného inžinierstva SJF

ERASMUS návšteva vo Verone

V rámci programu Erasmus+ majú aj neakademickí pracovníci príležitosť navštíviť niektorú z partnerských univerzít v zahraničí. Ide najmä o stretnutie s kolegami pracujúcimi na podobných pozíciách na zahraničnej univerzite, ktorých hlavným cieľom je zdieľanie skúseností a poznávanie inej praxe. Medzinárodný výmenný týždeň zamestnancov poskytuje jedinečnú príležitosť prezentovať našu školu viacerým partnerským univerzitám súčasne. Podporuje profesionálne zručnosti a poskytuje inšpiráciu pre profesionálny rozvoj v uvoľnenom prostredí. Okrem pracovných povinností sa budujú aj nové kontakty a priateľstvá.

Na Univerzite vo Verone sa 22. - 26. mája 2017 konal Erasmus Staff Training Week, na ktorom sa zúčastnilo 13 účastníkov z 11 univerzít, 9 rôznych krajín Európy. Na tomto podujatí mala svoje zastúpenie aj Žilinská univerzita v Žiline, konkrétne Fakulta riadenia a informatiky. Ďalšími zastúpenými univerzitami boli National Military University "Vasil Levski" (Bulharsko), University of Cyprus (Cyprus), Hochschule Bremen, City University of Applied Sciences (Nemecoko), Universidad de la Coruña (Španielsko), Universidad de Murcia (Španielsko), Instituto Politécnico de Setúbal (Portugalsko), University of Lodz (Poľsko), Lund University (Švédsko), Erzincan University (Turecko), Istanbul Technical University (Turecko). Počas návštevy sme mali príležitosť pozrieť si areál univerzity, jej historické budovy, oddelenia venujúce sa zahraničným študentom a centrá poskytujúce služby študentom počas štúdia. Absolvovali sme aj hodinu talianskeho jazyka. V príjemnom a priateľskom prostredí sa vymieňali skúsenosti pri práci so študentmi, organizačnom postupe pri prijímaní a vysielaní študentov do zahraničia a pod.

Spoločná fotografia

Univerzita vo Verone je relatívne mladou, dynamickou univerzitou, ktorá investuje do akademického výskumu a aplikuje vyučovacie metódy, ktoré podporujú osobný a intelektuálny rast. Jej historické pozadie však spadá ešte do doby pred jej založením, kedy prebiehali prednášky v oblasti práva, medicíny, literatúry a filozofie v kultúrnych kruhoch mesta. Na univerzite dnes študuje viac ako 24 000 študentov a pracuje približne 1500 zamestnancov, zahrňujúc prednášajúcich, výskumníkov, technický a administratívny personál, ktorí prispievajú ku kvalite akademického života. Univerzita tiež venuje pozornosť spoločenskej angažovanosti a medzinárodným

skúsenostiam – zavádza rôzne formy spolupráce, ktoré podporujú kultúrny a hospodársky rast. V súčasnosti má viac ako 300 medzinárodných dohôd o spolupráci s univerzitami v EÚ a mimo nej. Každý rok má viac ako 240 prichádzajúcich študentov v rámci programu Erasmus. Približne 600 odchádzajúcich študentov sa zúčastňuje na európskych a mimoeurópskych výmenných aktivitách. Na univerzite v rámci riadneho štúdia študujú študenti z celej Európy, ale aj z Argentíny, Brazílie, Kanady, Japonska, Mexika, Južnej Kórey, Ruska, Taiwanu a USA. Univerzita má 12 oddelení zoskupených do štyroch hlavných disciplinárnych oblastí: právo a ekonómia, humanitné vedy, životné a zdravotné vedy, veda a inžinierstvo. Má aj niekoľko nových magisterských programov, ktoré sa vyučujú v angličtine. Univerzita obsadzuje prvé miesto v národnom rebríčku. Verona je ideálna pre študentov, ktorí chcú študovať marketing, obchod, turizmus a taliansky jazyk v meste s bohatým kultúrnym dedičstvom.

Výlet do vinice blízko Verony

Prechádzka po meste je nekonečným objavovaním histórie pred viac ako 2000 rokov. Je to príjemné a atraktívne miesto na štúdium. Mesto sa spája so Shakespearovým Rómeom a Júliou a ich tragickou láskou. Verona má množstvo výnimočných pamiatok - napríklad aréna - staroveký rímsky amfiteáter „L'Arena“, kde sa konajú rôzne predstavenia, množstvo malých i väčších námestí, starovekých kostolov, palácov a mostov. Pobyt na univerzite považujeme za veľmi prínosný po odbornej i osobnej, ľudskej stránke. Zároveň odporúčame aj ostatným kolegom, aby navštívili toto krásne mesto a partnerskú univerzitu.

Ing. Brita Endersová
Mgr. Renáta Nováková
Fakulta riadenia a informatiky UNIZA

KAME organizovala medzinárodnú vedeckú konferenciu

V príjemnom prostredí liečebných termálnych kúpeľov Sklené Teplice sa konal XXII. ročník slovensko-poľskej vedeckej konferencie Machine Modeling and Simulations (MMS 2017), ktorá je striedavo organizovaná technickými fakultami z Poľskej republiky a zo Slovenska. Organizáciu XXII. ročníka konferencie zabezpečovala Katedra aplikovanej mechaniky Strojníckej fakulty Žilinskej univerzity v zložení: doc. Ing. Alžbeta Sapietová, PhD.; doc. Ing. Milan Vaško, PhD.; Ing. Lenka Jakubovičová, PhD.; Ing. Marián Handrik, PhD.; Ing. Peter Kopas, PhD. V tomto školskom roku si naša univerzita pripomenie 65. výročie svojho vzniku a konferencia MMS 2017 určite ako jedna z prvých odštartovala naše oslavy tohto pekného jubilea.

Voľba miesta konania konferencie v Sklených Tepliciach má svoju symboliku. Historické pramene uvádzajú, že Sklené Teplice si zvolil Ignac von Born v roku 1786 ako miesto stretnutia významných predstaviteľov vedeckého života 18. storočia s cieľom oboznámiť sa s Bornovou nepriamou amalgamáciou. Vďaka hojnej účasti vedcov prebol v Sklených Tepliciach prvý historicky doložený medzinárodný kongres významných vedeckých osobností 18. storočia. Medzi najznámejších účastníkov patrila Johann Wolfgang von Goethe. Účastníci medzinárodného kongresu založili prvú medzinárodnú vedeckú spoločnosť na svete, ktorá začala vydávať prvý medzinárodný vedecký časopis.

Ako býva už tradíciou, konferenciu slávnostne otvoril dekan Strojníckej fakulty Žilinskej univerzity v Žiline prof. Dr. Ing. Milan Sága a to v historických priestoroch Kúpeľného salónika, kde sa konal už spomínaný vedecký kongres. V slávnostnom príhovore privítal významných predstaviteľov z akademických obcí: rektorku Žilinskej univerzity v Žiline Dr. h. c. prof. Ing. Tatienu Čorejovú, PhD.; prorektora Kazimierz Wielki University v Bydgoszczy prof. Mareka Macka; prorektora Technickej univerzity v Ostrave prof. Radima Halamu; predsedu Akademického senátu Žilinskej univerzity v Žiline prof. Juraja Gerliciho a dekanov partnerských fakúlt - prof. Malgorzatu Klimek z Częstochowej; prof. Grzegorza Domeka z Bydgoszczy a prof. Darinu Ondrušovú z Fakulty priemyselných technológií v Púchove. V príhovore dekan SJFv krátkosti prezentoval viac ako dvadsaťročnú históriu konferencie, privítal viacerých zakladateľov konferencie a dnes už emeritných účastníkov - napríklad profesora Janusza Mielniczuka či profesora Mariana Dudziaka.

Tohtoročná konferencia bola významná rekordným počtom účastníkov, t. j. viac ako 130 prítomných účastníkov zo Slovenska, Česka, Poľska, Ukrajiny, Nemecka a Turecka, pričom takmer tretinu tvorili študenti doktorandského štúdia. Prezentácia príspevkov prebiehala paralelne v troch sekciách, čo umožnilo vytvoriť dostatok priestoru pre neformálne stretnutia a diskusiu v príjemnom prostredí liečebných termálnych kúpeľov Sklených Teplic.

Slávnostné otvorenie konferencie MMS2017.

Zborník recenzovaných vedeckých príspevkov z konferencie bude zaradený do prestížnej vedeckej databázy WEB OF SCIENCE. Zaradenie zborníka do databázy WOS je ocenením ich kvality a zároveň významným záväzkom do budúcnosti.

Pri stretnutí vedeckého výboru konferencie bolo konštatované, že úroveň konferencie Machine Modeling and Simulations má z vedeckého, spoločenského a medzinárodného hľadiska neustále rastúcu úroveň. Vedecký výbor konferencie vyjadril poďakovanie za úspešné zvládnutie prípravy a priebehu konferencie jej organizátorom z Katedry aplikovanej mechaniky SJF UNIZA.

doc. Ing. Alžbeta Sapietová, PhD.
Foto: dr.inž. Tomasz Geisler

Tajná miestnosť otvorená

Leto, obdobie známe vďaka oddychu a relaxu, opäť ubehlo rýchlo ako voda. Vyučujúci z Katedry mediamatiky a kultúrneho dedičstva však počas horúcich dní neotálali a pre svojich študentov pripravovali zaujímavé prekvapenie. Tí si mohli v poslednom období na internete všimnúť nejednu záhadnú informáciu, či tajomné video o tom, že niečo je skutočne za dverami. Odpovede pre zvedavých žiakov na seba nenechali dlho čakať. Začiatkom akademického roka, konkrétne v utorok 26. septembra, vedenie KMKD predstavilo novinku, ktorá má slúžiť pre všetkých študentov FHV – oddychovú miestnosť. Na slávnostnom otvorení oddychovej komory sa zúčastnili vyučujúci a skupina študentov celej fakulty. Po krát-

kom príhovore vedúcej katedry Mgr. Evy Augustínovej, PhD., dostal slovo aj krstný otec miestnosti doc. PaedDr. Anton Lauček, PhD. Ten zakončil prejav peknými slovami: „Túto miestnosť krstíme s nádejou vychovať dobrých ľudí“. A keďže má slúžiť najmä na odpočinok, krstila sa príznačne rekreačnou soľou.

Miestnosť sa nachádza na začiatku chodby Katedry mediamatiky a kultúrneho dedičstva v AC 310. Študenti budú môcť jej priestory využívať v čase od 8.00 do 16.00 h. Milovníci kníh si tiež prídu na svoje - okrem pohodlného gauča, je súčasťou miestnosti aj voľne dostupná knižnica. Tá funguje na princípe knižničnej budky, čiže čitateľ si môže knihu nielen požičať, ale aj túto

zbierku obohatiť o novú knihu. „Oddychovka“, ako ju študenti nazvali, nemusí žiakom dopomôcť len v načerpaní energie, ale aj v štúdiu. Na to slúžia štyri počítače a tlačiareň, ktoré môžu študenti FHV plnohodnotne využívať. Atmosféru útulného prostredia dopĺňajú obrazy a práce našich študentov, ktoré sú zavesené na stenách. Treba dúfať, že oddychová miestnosť sa bude plne využívať, najmä v hektických chvíľach, kedy každý z nás trochu odpočinku potrebuje. A možno si aj takto pripomenúť pekné a pokojné okamihy letného obdobia.

Bc. Matúš Kubala
študent Katedry mediamatiky
a kultúrneho dedičstva FHV

Priestor na seberealizáciu a vyjadrenie pre seniorov

Jedným z ukazovateľov kultúrnej vyspelosti každej krajiny je úroveň života starších osôb a znevýhodnených skupín obyvateľstva v nej. Aby aj seniori mali príležitosť aktívne prispieť k zlepšovaniu svojho statusu v spoločnosti, je potrebné venovať sa vzdelávaniu v oblasti ich mediálnej gramotnosti. Univerzita tretieho veku pri Ústave celoživotného vzdelávania Žilinskej univerzity v Žiline (ďalej len U3V) preto už ôsmy rok vydáva seniorský časopis Schody, v ktorom prispievajú z radov študentov U3V a seniorskej verejnosti dostávajú priestor na seberealizáciu a vyjadrenie. Dve vydania časopisu Schody za rok 2017 sú spolufinancované z dotácie Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Už názov časopisu naznačuje, že jeho cieľom je motivovať:

Schody = Snaha + Chuť + Odvaha + Dôvtip + Yes!

Je výnimočný svojím zameraním a prostriedkami, pretože seniori v ňom oslovujú seniorov. Jazykom zrozumiteľným tejto vekovej kategórii. Píšu o svojich životných skúsenostiach, nadobudnutých vedomostiach, delia sa o svoje úspechy i sklamania. Časopis dáva priestor pre tvorivosť a múdrosť, ktorú seniorský vek prináša. Pridanou hodnotou je aj fakt, že tento časopis je jediný svojho druhu medzi existujúcimi univerzitami tretieho veku na Slovensku. Vychádza 2-krát ročne, je evidovaný na Ministerstve kultúry Slovenskej republiky a má svoju ISSN identifikáciu. Medzi študentov U3V, part-

nerov U3V a ostatné U3V na Slovensku je distribuovaný zdarma. V roku 2017 sú vďaka projektu U3V s názvom: Časopis Schody – nástroj rozvoja mediálnej gramotnosti seniorov, obidve vydania časopisu spolufinancované z dotácie Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Práca na príprave a vydaní časopisu je dobrovoľnícka. Benefitom pre členov redakčnej rady a prispievateľov počas roka 2017 je interné vzdelávanie zvyšujúce mediálnu a informačnú gramotnosť seniorov. Inovácie v grafike a novinka v podobe ilustrácií k článkom sú jednoznačným ukazovateľom zvyšovania kvality časopisu.

Tematické zameranie aktuálneho vydania časopisu je o medziľudských vzťahoch a komunikácii v konzumnej spoločnosti, čo je oblasť veľmi diskutovaná naprieč celému vekovému spektru v našej spoločnosti. Dúfame, že príspevky v časopise nahliadnu hlbšie do tejto problematiky z pohľadu skúseného seniora a pomôžu nachádzať pozitívne riešenia.

Všetky doterajšie vydania časopisu si záujemca môže pozrieť na www.ucv.uniza.sk v sekcii U3V v záložke časopis Schody.

Ing. Jana Sňahníčanová
koordinátorka časopisu Schody
Ústav celoživotného vzdelávania UNIZA

Cvičné školy už aj na FHV UNIZA

V priestoroch Fakulty humanitných vied sa 19. septembra tohto roku uskutočnilo slávnostné 9.2017 odovzdávanie dekrétov, štatútov a tabulí „Cvičných škôl FHV UNIZA“.

V tento deň oficiálne odštartovala v Žilinskom kraji nová história pregraduálnej prípravy študentov učiteľských študijných programov – budúcich učiteľov základných a stredných škôl. „Odtiaľ, po 25 rokoch stagnácie, ich odborná aj ľudská kvalita bude v čase prípravy na učiteľské povolanie opäť zakotvená v dvoch rozhodujúcich priestoroch: na univerzite a v cvičných školách. Na univerzite budeme naďalej ovplyvňovať proces ich odborného rastu a celoživotného profesijného vývoja. Na cvičných školách zase študenti budú získavať svoje veľmi reálne učiteľské skúsenosti, spôsobilosti, zručnosti a návyky. Cvičné školy im počas pedagogickej praxe poskytnú podmienky a priestor pre sebareflexiu, pre reálne experimentovanie so žiakmi i so sebou samým,“ uviedla vo svojom príhovore Mgr. Eva Leláková, PhD., prodekanka pre zahraničné vzťahy a styk s verejnosťou FHV, ktorá na podujatí zastupovala dekanu FHV doc. PaedDr. Vlastu Cabanovú, PhD.

Za FHV sa slávnosti zúčastnili a zástupcom 11 cvičných škôl boli predstavení zamestnanci fakulty, s ktorými budú v predmetnej oblasti v nasledujúcom období spolupracovať: prof. PhDr. Boris Banáry, CSc., prodekan pre vedu, výskum a umenie; Mgr. Eva Leláková, PhD., prodekanka pre zahraničné vzťahy a styk s verejnosťou; Mgr. Jana Dzurjaková, PhD., zástupkyňa vedúcej KPŠ. Podujatím slovné sprevádzala doc. Katarína Valčová, PhD., prodekanka pre vzdelávanie FHV.

Prítomným sa prihovarila aj Mgr. Eva Rovňanová, riaditeľka odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja, ktorá pripomenula „zvláštnu“ a ťažké postavenie učiteľa v dnešnej dobe, poďakovala za vytvorenie podmienok na spoluprácu a povzbudila prítomných aj budúcich učiteľov k tomu, aby „milovali a dôstojne prezentovali poslanie učiteľa.“

Podpísaním vzájomnej zmluvy medzi školami a našou univerzitou, prebratím štatútov ČŠ FHV UNIZA - začalo obdobie mnohoúrovňovej spolupráce, ktorú bude potrebné rozvíjať systematicky a dlhodobo. „Fakulta potrebuje skúsených cvičných učiteľov, ktorých akademickí odborníci v mnohých smeroch a aktivitách nemôžu nahradiť.

Na druhej strane sa zaväzuje poskytovať učiteľom ČŠ ďalšie vzdelávanie, doteraz chýbajúcu systémovú a špeciálnu prípravu, ktorá im umožní ľahšie prijať niektoré špecifiká do svojej koncepcie vyučovania i vedenia študenta na praxi,“ uviedla Mgr. Eva Leláková, PhD.

Dekrét, štatút a tabuľu „Cvičnej školy FHV UNIZA“ si prevzalo 11 zástupcov stredných škôl, ktorých zriaďovateľom je Žilinský samosprávny kraj.

Kultúrny rozmer podujatia posilnili vystúpenia pedagógov (Mgr. art. et Mgr. Monika Bažiková, ArtD. - klavír, skladba z filmu Cinema Paradiso od Ennia Morriconeho) a študentov (Karol Kašík, DiS. art a s klavírnym sprievodom - Mgr. art. Zuzana Žiaková) katedry hudby. Už tradičným spustením podujatia organizovaných bol pedagóg a spisovateľ doc. PaedDr. Anton Lauček, PhD. Čítaním úryvkov a skutočných príbehov zo školského prostredia, ktoré počas svojej bohatej pedagogickej praxe zaznamenal a publikoval vo svojich „Iba takoch“, vniesol do atmosféry nielen humor, ale aj podnety na zamyslenie.

Slavka Pitoňáková
Foto: Silvia Antolová

Športový deň rektorky Žilinskej univerzity 2017

Vo štvrtok 7. septembra 2017 sa v priestoroch univerzity konal oficiálny 5. ročník podujatia s názvom Športový deň rektorky Žilinskej univerzity 2017. Jeho organizátormi boli Ústav telesnej výchovy Žilinskej univerzity, Rada ZO OZ PŠVvaŠ pri univerzite a Academic Žilinská univerzita.

Slávnostné otvorenie športového sviatku univerzity sa konalo dopoludnia v telocvični na Veľkom Diele. Rektorka Dr. h. c. prof. Ing. Tatiana Čorejová, PhD., popriala účastníkom veľa úspechov v športovom zápelení a odštartovala deň plný športu, skvelej nálady a priateľských stretnutí.

Súťažilo sa v duchu pravidiel fair play v nasledovných športových disciplínach: futsal, basketbal, volejbal, florbal, nohejbal, bedminton, tenis, stolný tenis, športová strelba a pretahovanie lanom. Nesúťažnou disciplínou bolo kruhové cvičenie pre ženy. Záver patril už tradične pretahovaniu lanom. Každý tím bojoval naplno a priam olympijská atmosféra dvíhala zo stoličiek všetkých zúčastnených divákov. Na univerzitných športoviskách bojovalo 303 športovcov z radov zamestnancov a doktorandov UNI-ZA, pričom niektorí štartovali vo viacerých športových disciplínach. Poďakovanie patrí aj pracovníkom menzy, ktorí pripravili pre všetkých chutné občerstvenie.

Záverečné dekorovanie najlepších športovcov a kolektívov malo slávnostnú atmosféru a dalo dôstojnú bodku za vydareným dňom. Putovný pohár pre víťaza bodovacej súťaže pracovísk zaslúžene putoval na elektrotechnickú fakultu. Tých, ktorí sa tohto ročného ŠDR nezúčastnili, pozývame medzi nás na budúci rok. Určite neolútujete! Šport ľudí spája a podobné akcie sú príjemným spiestrením bežných pracovných dní.

Prehľad medailistov v jednotlivých súťažiach:

Basketbal

1. miesto: družstvo FRI
2. miesto: družstvo FPEDAS

Volejbal

1. miesto: družstvo SJF
2. miesto: družstvo FPEDAS
3. miesto: družstvo SvF

Futsal

1. miesto: družstvo SJF
2. miesto: družstvo FPEDAS
3. miesto: družstvo SvF

Florbal

1. miesto: družstvo EF
2. miesto: družstvo SJF 1
3. miesto: družstvo FPEDAS

Nohejbal

1. miesto: družstvo FBI
2. miesto: družstvo FBI
3. miesto: družstvo FBI

Bedminton

Štvorhra mix:

1. miesto: P. Hrkút (FRI) - M. Kramárová (SjF)
2. miesto: H. Bachratý (FRI) - K. Bachratá (FRI)
3. miesto: N. Adamko (FRI) - O. Chovancová (FRI)

Stolný tenis

dvojhra muži:

1. miesto: Martin Vicen (SjF)
2. miesto: Miroslav Benčo (EF)
3. miesto: Peter Dobeš (SvF)

dvojhra ženy:

1. miesto: Adalaida Fanfárová (FBI)
2. miesto: Andrea Kocianová (SvF)
3. miesto: Zdenka Urbancová (FBI)

Tenis

Muži:

1. miesto: Miroslav Stromček (Rekt.)
2. miesto: Patrik Kamencay (EF)

Ženy:

1. miesto: Zuzana Florková (VC)
2. miesto: Zuzana Androvičová (Rekt.)
3. miesto: Michaela Holešová (SjF)

Športová strelba

Muži:

1. miesto: Juraj Makarovič (EF)
2. miesto: Marek Roch (EF)
3. miesto: Michal Reguľa (EF)

Ženy:

1. miesto: Michaela Jánošíková (FBI)
2. miesto: Mária Demjanovičová (Rekt.)
3. miesto: Adelaida Fanfárová (FBI)

Preťahovanie lanom

Zmiešané družstvá:

1. miesto: družstvo EF 1
2. miesto: družstvo SvF
3. miesto: družstvo FBI

Ženy:

1. miesto: družstvo Rekt.
2. miesto: družstvo EF
3. miesto: družstvo SvF

Bodovacia súťaž pracovísk:

1. miesto: EF 171 bodov
2. miesto: FBI 150 bodov
3. miesto: SjF 134 bodov
4. miesto: FPEDAS 122 bodov

5. miesto: Rekt. 113 bodov
6. miesto: SvF 109 bodov
7. miesto: FRI 106 bodov
8. miesto: UVP+VC 10 bodov
9. miesto: FHV 0 bodov

Fotogalériu z podujatia nájdete na <http://utv.uniza.sk>.

PaedDr. Ľudmila Malachová
Ústav telesnej výchovy UNIZA
Foto: Tomáš Hrnčiar
Cyril Králik

Možnosti športovania pre zamestnancov UNIZA

Všetkým zamestnancom a doktorandom UNIZA ponúkame nasledujúce možnosti športovania:

fitlopty a kruhové cvičenie pre zamestnankyne

štvrtok 18.00 – 19.00 h Fit-club na Hlinách V.

**kondičné posilňovanie, squash,
richochet, stolný tenis**

v čase otváracích hodín Fit-clubov:
pondelok-štvrtok: 9.00 – 21.00 h
piatok: 10.00 – 14.00 h

Obsadenie telocvični pre jednotlivé fakulty je zverejnené na sekretariáte ÚTV UNIZA.

**Prípadné informácie
poskytneme na tel. č. 041/513 52 51.**

Cestovanie za poznáním

Univerzita tretieho veku Žilinskej univerzity v Žiline v akademickom roku 2017 / 2018 otvára brány celoživotného vzdelávania. Opäť pozýva na cestovanie za poznáním.

Pre všetkých priaznivcov poznávania čakajú dva semestre ponúkajúce osem prednášok a diskusií. Každá z nich je novou vedomosťou a zážitkom.

V prvých troch sa snúbi téma učenia sa s témou antickej histórie, popretkávaná tónmi hudby. Na jeseň sa poslucháči môžu vydať na cestu za kráľovnou Didó. V čase adventu budú mať príležitosť zažiť interaktívny koncert zmiešaného speváckeho zboru OMNIA.

Prednášky plánované na obdobie október – december 2017:

- **10. 10. 2017 „Cesta do hlubin študáckovy duše“**
lektorka Ing. Lucia Hrebeňárová, PhD.
- **14. 11. 2017 „Príbeh kráľovnej Didó“** lektorka RNDr. Anna Bálintová
- **12.12.2017 „Adventný koncert“** zmiešaný spevácky zbor OMNIA

Vstup voľný.

Miesto konania: Ústav celoživotného vzdelávania Žilinskej univerzity v Žiline
ul. 1. mája 32, 010 26 Žilina, učebňa MB 105, I. poschodie
od 15.00 do 16.30 hod.

Všetci sú srdečne pozvaní!

PhDr. Ľubica Mindeková
Univerzita tretieho veku Žilina

Letné telovýchovné sústredenia 2017

Aj tohtoročné letné telovýchovné sústredenia lákali záujemcov z radov našich študentov a zamestnancov svojou pestrou ponukou. Výber atraktívnych lokalít pripravili pracovníci Ústavu telesnej výchovy UNIZA a športový klub Academic Žilinská univerzita. Tentokrát vybrali tuzemské lokality, Čechy, Rakúsko a Škótsko. Sústredenia boli zamerané na cykloturistiku, vodáctvo, ferraty a tenis.

Z pohľadu počtu účastníkov aj tohtoročnej letnej športovej sezóny na univerzite dominovala **cykloturistika**. Zahŕňala slovenské Roháče, moravský Rožnov pod Radhoštěm, južné Čechy a Škótsku vysočinu. Spolu 116 cykloturistov spoznávalo na svojich výletoch krásy prírody, pamätihodnosti a zaujímavé miesta. O zážitky z cykloturistického sústredenia v Škótsku sa s vami podelíme v samostatnom príspevku.

Splav Hrona patrí už oddávna medzi veľmi obľúbené letné telovýchovné sústredenia študentov aj zamestnancov UNIZA. Hron splavujeme na dvojmiestnych otvorených kanoe. Športové hry, ako aj spoznávanie historických a kultúrnych pamiatok v oblasti Pohronia, sú tradičnými sprievodnými akciami pri splavoch Hrona.

O **rafting na rieke Orava** bol veľký záujem predovšetkým zo strany študentov. Vydarené sústredenie plánujeme v ďalšej sezóne určite zopakovať.

V júni sa zase záujemcovia o vodácke športy vybrali **raftovať na rieke Salza**, ktorá patrí medzi najkrajšie rieky v Rakúsku. Je vyhľadávaná vodákmi z celej Európy. Na svoje si prišli začiatočníci, aj skúsení

vodáci. Zážitok z akcie bol umocnený ferratami, ktoré si účastníci tohto sústredenia mohli vyskúšať.

Zaistené cesty, tzv. ferraty, ktoré umožňujú vďaka fixnému isteniu bezpečne zložiť aj náročný horolezecký terén, boli hlavným obsahom sústredení v okolí rakúskeho Raxu a Lienzu. Odmenou za námahu boli pre účastníkov rozprávkovo krásne výhľady a adrenalínový zážitok.

Jednou z klasických letných aktivít nášho pracoviska je **detský športový tábor**, ktorý organizujeme predovšetkým pre deti zamestnancov UNIZA. V tejto sezóne sme si vybrali opäť penzión Brest v nádhernom prostredí Jasenskej doliny. Spestrili sme prvé prázdninové dni štyridsiatim deťom vo veku od 6 do 15 rokov. Športovanie, súťaže, výlety, táborák a nočný pochod sú klasickou náplňou akcie. Detský tábor má už v našej ponuke svoje pevné miesto a nás tešia pozitívne ohlasy na jeho adresu.

Do letných telovýchovných sústredení 2017 sa zapojilo **240 účastníkov**, ktorí si odniesli nezabudnuteľné zážitky.

PaedDr. Ľudmila Malachová
Ústav telesnej výchovy UNIZA

Za krásami Škótska na „bikoch“

Cykloturistický pobyt za poznávaním legendárneho Škótska zorganizoval v dňoch 11. – 22. septembra tohto roku športový klub AC UNI-ZA. Po vylodení v Newcastle a presune do bývalého hlavného mesta celého Spojeného kráľovstva, Edinburgu, sme si pozreli hlavnú ulicu Royal Mile od Edinburgského hradu až po kráľovskú rezidenciu na dolnom konci ulice.

V najbližších dvoch dňoch na nás čakalo takmer 150 kilometrov v sedle bicykla na trase medzi mestami Balloch a Pitlochry, krížom cez národné parky Trossachs a Loch Lomond. Výborne značená národná cyklotrasa číslo 7 nás viedla pozdĺž jazier Loch Tay, Loch Venachar, okolo divokých riek, miestami aj po bývalej železničnej trati s kamennými viaduktmi a s krásnymi výhľadmi na pastviny plné oviec a dobytky, ako aj na typicky odlesnenú krajinu škótskej vysočiny tzv. Highlands.

Nasledujúci deň sme si pozreli vo svete jedinečný rotačný lodný výťah Falkirk Wheel, ktorý umožňuje plavbu kanálmi medzi Atlantikom a Severným morom (Glasgow – Edinburg). Autokarom sme pokračovali cez najkrajšie škótske údolie Glen Coe až pod najvyšší vrch Škótska Ben Nevis (1343 m n. m) v blízkosti mestečka Ford William.

Menej náročnou „rovinatou“ 67 kilometrovou etapou sme sa presunuli pozdĺž Caledonského kanála so známymi plavebnými komorami, tzv. Neptúnové schody, až k legendárnemu jazeru Loch Ness pri mestečku Ford Augustus. Caledonský kanál umožňuje severo-južné prepojenie Atlantiku a Severného mora medzi mestami Ford William a Inverness.

Asi všetci sme sa najviac tešili na ďalší deň, keď na nás čakal čarokrásny ostrov Skye spojený s „pevninou“ 500 metrov dlhým mostom. Cestou sme sa zastavili a odfotili pri filmovo najznámejšom škótskom hrade Eilean Donan castle. Podľa National Geographic je ostrov Skye štvrtým najkrajším ostrovom na svete. Nás rozhodne nesklamal. Je to najväčší ostrov vnútorných Hebríd, obývaný bol už pred Kristom, pričom tu žili Kelti, Vikingovia a aj piráti... Bicyklovali sme pozdĺž pobrežia z mestečka Uig až do hlavného mesta ostrova Portree (65 kilometrov), okolo strmých pobrežných brál, vodopádov i známeho skalnatého útvaru Old man of Storr.

Zeleň, samá zeleň, v jej najrozmanitejších odtieňoch, kvitnúce svahy fialového vresu, ovce, kravy, kozy a malebné biele domčeky na siluete modrej oblohy. To bol ostrov Skye - ozajstný a nezabudnuteľný zážitok!

Posledný deň cykloturistiky sme absolvovali etapu zo severného mesta Inverness okolo jazera Loch Ness, opäť do mestečka Ford Augustus (64 kilometrov). Cestou sme natrafili aj na hrad - sídlo klanu Cameronov-

cov, ktorí v minulosti ovládali časť územia Škótska. Záverečnú etapu sme ukončili tradičným škótskym pivom Guinness v miestnom pube.

Cestou domov sme si prehladli Alnwick castle, ktorý je aj v súčasnosti obývaný šľachtickou rodinou Percyovcov. Zaujímavosťou bolo, že prehliadka ich sídla bola v sálach, ktoré rodina bežne po 16. hodine používa (knížnica, salónik, jedáleň...). Pred nami už bola len cesta trajektom do Amsterdamu a nekonečná cesta autokarom. Unavení, ale plní zážitkov a dojmov, sme v skorých ranných hodinách dorazili domov.

A čo sme v Škótsku nestihli, nevideli a nezažili? Nestihli sme navštíviť ani jednu z mnohých destilérií škótskej whisky, ani my sme nevideli „lochnesku“ a nezažili sme typicky upršané škótske počasie.

To, že sme na „bikoch“ ani raz nezmokli, nám hádam ani nikto neuverí...

PaedDr. Róbert Janikovský
riaditeľ Ústavu telesnej výchovy UNIZA

Noc výskumníkov v Žiline

Jubilejný 11. ročník festivalu vedy – Európska noc výskumníkov 2017 sa už tradične uskutočnil v posledný septembrový piatok – 29. 9. 2017 v piatich slovenských mestách a, samozrejme, jedným z nich bola aj Žilina.

V priestoroch nákupného centra Aupark uvideli návštevníci v 27 vedeckých stánkoch prezentácie vedcov zo Žilinskej univerzity, Jeseniovej lekárskej fakulty UK v Martine, Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, predstavil sa aj VÚTCH-CHemiteX, Slovenský Červený kríž a viaceré neziskové organizácie podporujúce vedecké záujmy mládeže. Pracovník Žilinskej univerzity prezentovali svoje výsledky v 18 stánkoch v Žiline a po jednom stánku sme mali v Banskej Bystrici a v Košiciach.

V súlade s motom tohtoročného festivalu **“Made by Science – Vytvorené vedou”** bolo na Žilinskej Noci výskumníkov už tradične silné zastúpenie v oblasti robotiky a dopravy. Ukážky programovania robotov a rôznych robotických zariadení, humanoidný robot NAO, kolesové a kráčajúce mobilné roboty, sledovanie čarovného sveta pod mikroskopom, celý rad simulátorov – letecký, lodný, au-

tomobilový, fungovanie lesných ekosystémov, prototyp biotelemetrického odevu, ako gény ovplyvňujú naše chuti a mnoho ďalších zaujímavostí si mohli záujemcovia aj reálne vyskúšať až do 21. hodiny. A o veľkom záujme svedčil neutíchajúci príchod návštevníkov rôznych vekových kategórií v priebehu celého dňa.

Chceme poďakovať všetkým spolupracovníkom a doktorandom, ktorí zabezpečili prípravu exponátov a ich prezentáciu počas NV 2017 a veríme, že ich úsilie priniesie svoje ovocie orientovaním sa žiakov a študentov na štúdium prírodných vied a technických smerov na vysokých školách, čo bolo jedným zo špecifických cieľov tohto podujatia.

Ing. Helena Vráblová
vedúca oddelenia pre vedu a výskum UNIZA

Exponáty zaujali aj primátora Žiliny Igora Chomu.

Neutíchajúci záujem.

Sú medzi nimi budúci vedci?

Vydáva: Žilinská univerzita v Žiline. **Redakcia: výkonná redaktorka:** PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD., **foto:** Cyril Králik, **predseda redakčnej rady:** doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., prorektor UNIZA. **Členovia redakčnej rady:** FPEDAS: doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD., SJF: prof. Ing. Eva Tillová, PhD., EF: doc. Ing. Peter Hockicko, PhD., SvF: Ing. arch. Zuzana Grúňová, FRI: doc. Mgr. Jakub Soviár, PhD., FBI: Mgr. Valéria Móricaová, FHV: PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD., ÚTV: PaedDr. Ľudmila Malachová, Foto na obálke - Cyril Králik: Zrekonštruovanú budovu Univerzitnej knižnice od 25. 9. 2017 zdobí prvá inteligentná lavička v žilinskom regióne.

Príspevky posielajte na: e-mail: spravodajca@uniza.sk. **Uzavierka nasledujúceho čísla je 1. decembra 2017.**

Vychádza ako dvojmesačník (okrem prázdnin). Nepredajné! Tlač: EDIS – vydavateľské centrum UNIZA, Univerzitná 1, 010 26 Žilina
Registrácia MK SR EV 4394/11. ISSN 1339-4134. **Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu rukopisov.**

Adresa vydavateľa: Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, IČO: 00397563